

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i Juni og Juli 1872

ved

Aars og Voss's Latin og Realskole.

Kristiania.

Trykt hos W. C. Fabritius.

1872.

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i Juni og Juli 1872

ved

Aars og Voss's Latin- og Realskole.

Kristiania.

Trykt hos W. C. Fabritius.

1872.

Indhold.

	Side.
1. Plan for Undervisningen i „Forberedelses-Skolen“ og „Middelskolen.“	1.
2. Tillæg: Læseplan for de endnu bestaaende Klasser af den gamle Skole	28.
3. Nogle Vink om Fremgangsmaaden ved Undervisningen i fremmede Sprog, især om Forfatterlæsningen	33.
4. Særskilte Bemærkninger om Undervisningen i de nyere Sprog, navnlig om Tale-Øvelser	41.
5. Forskjellige Bestemmelser til Underretning for dem, der indmelder Disciple i Skolen	52.
6. Skolens Lærere	54.
7. Eftermiddags-Undervisning i Haandarbejde	57.
8. Dimission fra Skolen i 1871	57.
9. Examenstabel	61.

Plan for Undervisningen i „Forberedelsesskolen“ og „Middelskolen“.

Ved de i Lov af 17de Juni 1869 indeholdte Bestemmelser er Ordningen af den høiere Almenskole i vort Land fastslaaet for den nærmeste Fremtid baade i de væsentlige Grundtræk og i de fleste Enkeltheder. Vi har ved mange Leiligheder udtalt, at vi ikke har kunnet sympathisere med denne Lov, ikke alene fordi den gaar saaledes i Detalj, at den efter vor Mening i altfor høi Grad binder den enkelte Skole og hemmer dens Frihed til at indrette sig efter sine egne Grundsætninger, men ogsaa fordi vi ikke kan indse andet, end at den opstillede Ordning i væsentlige Punkter er uheldig. Vi havde imidlertid fra først af haabet, at det skulde blive os muligt i enkelte vigtige Stykker at lægge vor Skoleplan noget anderledes, end Loven foreskriver for Statens Skoler, og at gennemføre enkelte Afvigelser, som ifølge de pædagogiske Principer, der fra først af har ligget til Grund for vor Skoles Ordning, maatte synes os i høi Grad ønskelige. En Del af disse Afvigelser er nærmere udviklede i vort Skoleprogram for 1870, Side 78 fg. Imidlertid har fortsatte Overveielser mere og mere overbevist denne Skoles Bestyrere og Lærere om, at det, naar alle andre tilsvarende Skoler i vort Land indrettes fuldkommen ensartet, vil være overordentlig vanskeligt for en enkelt Privatskole at indtage en isoleret Stilling, da en saadan Skole — især efter Indførelsen af den nye Ordning — maa gjøre Regning paa at modtage Disciple til sine høiere Klasser og navnlig til „Gymnasierne“ fra alle Landets Egne og fra mange for-

skjellige Skoler. Enhver, som kjender den nye Skolelov, vil forstaa, at Vanskeligheden i væsentlig Grad forøges ved den oprettede „Middelskole-Examen,“ hvor der — tre Aar før Dimissionen til Universitetet — skal gjøres Rede for alt det, som efter Loven skal være lært i den hele Middelskole. Vi er derfor komne til det Resultat, at vi indtil videre ikke har andet at gjøre end i det væsentlige at slutte os til den for Statsskolerne vedtagne Ordning og inden de trange Grænser, som derved drages, søge at gjøre det bedst mulige ud af det nye System*). Vor Skole kommer saaledes, naar dens Omdannelse fuldstændig er gennemført, til at omfatte følgende Afdelinger:

1. Forberedelsesskolen, bestaaende af 3 opadstigende, etaarige Klasser. Normalalder 6—9 Aar.
2. Middelskolen, bestaaende af 6 opadstigende, etaarige Klasser. Normalalder 9—15 Aar.

Med 4de Middelsklasse (Alderstrin 12—13 Aar) indtræder en Deling i

- a) Latinlinjen,
- b) Engelsklinjen,

hver omfattende 3 Klasser, Middelskolens 4de—6te

*) Det vil nedenfor S. 10 sees, at vi paa det allernærmeste har sluttet os til den for Statens Middelskoler vedtagne Timeplan, naagt det er vor Overbevisning, at den matematiske Undervisning herved har faaet en for Skolens almindelige Formaal mindre heldig Overvegt; i vore hidtilværende Realskoler har vistnok den theoretiske Matematik spillet en for stor Rolle paa den praktiske Regnings Bekostning; efter den nye Ordning vil dette blive anderledes; Middelskolens arithmetiske Undervisning vil væsentlig komme til at gaa ud paa den praktiske Regning (med Tal og Bogstaver) og vilde vistnok heri kunne bringe et meget tilfredsstillende Resultat, om end ikke Mathematiken optog et betydelig større samlet Timetal end selv Modersmaalet og saa stort, at de for det praktiske Behov saa vigtige Fag Skrivning og Tegning maa indskrænkes utilbørlig. Nogen Indskrænkning i de matematiske Timer har vi dog anseet det aldeles nødvendigt at gjøre, hovedsagelig for at kunne føre Skrive- og Tegne-Undervisningen en Smule videre, end for Statens Skoler bestemt.

Klasse. I 6te Klasse søges det hele i Middelskolen gennemgaaede Undervisningsstof ordnet og befæstet ved Repetition, og Middelskolens Kursus afsluttes ved Middelskole-Examen; denne Examen er paa den ene Side Betingelsen for Adgang til Skolernes hoiere Afdeling og skal paa den anden Side være et officielt gyldigt Vidnesbyrd om, at man har tilegnet sig en nogenlunde afsluttet forberedende Almindelse.

3. Skolens øverste Afdeling:

- a) Latingymnasiet,
- b) Realgymnasiet.

Hvert af disse vil gennem et treaarigt Kursus føre sine Disciple til Universitetet.

Sideordnet med den nederste Gymnasialklasse vil der rimeligvis blive oprettet en **praktisk Realklasse** for de Disciple, som ikke skal forberedes til Universitetet, men efter at have gennemgaaet Middelskolen endnu i et Aar vil fortsætte sin Skolegang for at udvide sine Kundskaber i de af Skolens Fag, som fortrinsvis vil faa Betydning for en praktisk Virksomhed. I denne Klasse, som sandsynligvis i flere eller færre Timer — alt efter den Søgning, den maatte faa, — vil faa Undervisning sammen med 1ste Klasse af Realgymnasiet, vil der blive lagt en væsentlig Vægt paa praktisk Regning og paa Sprogene, især paa Fransk, da Middelskolens Undervisning ikke vil kunne føre Disciplene synderlig langt frem i dette Sprog, medens den i Tydsk og Engelsk maa kunne bringe dem til en nogenlunde respektabel Dygtighed. Hvis den praktiske Realklasse faar en uoget betydeligere Søgning, vil der ogsaa kunne indrettes en vis Valgfrihed, saa at hver Discipel kan faa Undervisning i de Fag, han af Hensyn til sin fremtidige Bestemmelse har mest Brug for.

Af disse Skolens Afdelinger vil fra Begyndelsen af Skoleaaret 1872—73 hele Forberedelsesskolen samt Middelskolen indtil 5te Klasse incl. for Engelsklinjen og indtil 4de Klasse incl. for Latinlinjen være i Gang efter den nye Ord-

ning. Eftersom de nu bestaaende Klasser rykker op, vil denne Organisation efterhaanden blive gennemført videre, saa at i Skoleaaret 1873—74 vil Middelskolen fuldstændig være i Gang for Engelsklinjen; i samme Aar vil Realgymnasiets 1ste Klasse (og den praktiske Realklasse) og i 1875—76 tillige Latingymnasiets 1ste Klasse være i Virksomhed; Middelskole-Examen vil altsaa første Gang blive holdt for Engelsklinjen i 1874 og for Latinlinjen i 1875; til „Realartium“ vil der kunne dimitteres i 1877 og til den nye „Latinartium“ i 1878.

Af den gamle Skole vil i Skoleaaret 1872—73 endnu 3dje—6te Latinklasse og 4de—5te Realklasse være i Gang. Af disse Klasser inddrages Aar for Aar den laveste, saa at Skolen i 1876 for sidste Gang vil dimittere til examen artium efter den gamle Ordning og i 1874 rimeligvis for sidste Gang til Krigsskolens Optagelsesprøve. For dem, der maatte forberede sig til Optagelse i disse Klasser af den gamle Skole, meddeles de vigtigste Oplysninger i det til den nedenfor meddelte Undervisningsplan knyttede „Tillæg.“

I.

Forberedelsesskolen.

Vi forudskikker nogle Ord om et Par almindeligere Spørgsmaal.

1. *Om Lærerinder.* I Løbet af det kommende Skoleaar vil vor Forberedelsesskole faa sit Lokale i en særskilt Bygning med sin afsøndrede Legeplads, hvorved det vil lade sig gjøre at holde de smaa aldeles isolerede fra den øvrige Skoles Disciple.

Dette har givet os Anledning til at tage under fornyet Overveielse et Spørgsmaal, som af udenforstaaende oftere har været henvendt til os, nemlig om det ikke skulde være hensigtsmæssigt at ansætte Lærerinder istedenfor Lærere i Skolens laveste Klasser.

For at godtgjøre, at vor Betragtning af dette Spørgs-

maal tør være fuldstændig uhildet, uagtet ogsaa Begynder-Undervisningen her i Skolen hidtil har været betroet til Lærere, skal vi gjøre opmærksom paa, at ved den nævnte Forandring af Lokalet vil de praktiske Vanskeligheder ved Gjennemførelsen af en saadan Reform være bortryddede, og at Reformen for os vilde medføre en ikke saa ganske ubetydelig økonomisk Besparelse, da dygtige Lærerinder i Regelen vil være at faa for en lavere Løn end Lærere.

Vi skal ikke her indlade os paa nogen Drøftelse af Spørgsmaalet, men kun i Korthed sammenfatte vor Mening i den Erklæring, at vi for Guitteskolens Vedkommende ikke tillægger dette Spørgsmaal nogen principiel Betydning, da alt kommer an paa Personligheden, og at vi er fuldt overbeviste om, at begge Dele kan være meget gode; naar vi her i Skolen ikke for Tiden tænker paa nogen Forandring, saa bestemmes vi dertil først og fremst af den Omstændighed, at vi tror i det hele taget at have været særdeles vel tjente med Resultaterne af den Maade, hvorpaa Læreroposterne i vore lavere Klasser hidtil har været besatte.

Vi tror forresten, at hvad der kan siges for og imod Reformen, omtrentlig kan balancere. Det er ganske vist, at Opdragerens Kald og navnlig Syslen med de smaa Børn ligger Kvinden nær; men det kan maaske være et Spørgsmaal, om det ikke, saaledes som Forholdene er, turde være den faderlige Side af Opdragelsen, som fortrinsvis tiltrænger Skolens Støtte, eftersom i Regelen Moderen i Hjemmet er og kan være ganske anderledes opofret for Børnene end Faderen, hvis mange Gjøremaal udenfor Huset optager hans Tid. Og det er vel ikke umuligt, at Ønsket om at se Lærerinder virke ogsaa i Guitteskolen ofte kan hænge sammen med en vis i vor Tid vistnok ikke lidet udbredt Tendens til en altfor kjælende og svag Behandling af Børnene. I ethvert Fald kræves der af Læreren — ogsaa i Forhold til de smaa — ikke alene Venlighed, Overbærenhed og Taalmodighed, men ogsaa Bestemthed og Kraft, det ene ligesaa vel som det andet. Men — vi gjentager det — Tilfredsstillelsen af disse Krav vil efter vor Mening altid tilsidst blive et Spørgsmaal om Person, ikke om Lærer eller Lærerinde.

2. *I hvilken Alder bør Skolegangen begynde?* Vi skal herom udtale det som vor Erfaring, at det i Almindelighed mest passende maa ansees at være 6 Aars Alderen. Herved er man ogsaa, saavidt vi kjender dertil, i andre Lande bleven staaende, (i Tydskland er saaledes 6 Aars Alderen lovbefalet), og hvor man enten har rykket Grænsen ned til det 5te eller op til det 7de Aar, er man igjen gaaet tilbage til det 6te. Hvor altsaa ikke særegne Omstændigheder, fornemmelig da Svagelighed, gjør en Udsættelse ønskelig, vil der intet være til Hinder for at begynde Børnenes Undervisning med det 6te Aar. Kan den besør- ges forsvarlig i Hjemmet, vil der naturligvis ikke være nogen Skade ved, at Børnene først indtræder f. Ex. i Skolens 2den eller 3dje Forberedelsesklasse. Skal Børnene tilbage- lægge meget lange Veie til Skolen, er det betænkeligt at sende dem der i en meget ung Alder, hvis de ikke har en rigtig sterk Konstitution.

Vore Grunde til at tilraade, at man ikke udsætter med at begynde Børnenes Undervisning, er fornemmelig følgende. Skolegangen er i og for sig lang. En Gut, som f. Ex. bestemmes for Universitetet, vil, om han træder ind i Skolen allerede i 6 Aars Alderen, i heldigste Fald kunne blive op- tagen ved Universitetet i en Alder af 18 Aar. Begynder han senere, vil Forældrene lettelig, naar han voxer op, komme til at anstille den Betragtning, at han staar tilbage for sine jevnaldrende; skal han saa forceres frem for at indhente det Aar, som fra først af er tabt, kan dette have sine store Ulemper. Endelig maa man betænke, at under en saa lang Skolegang kan lettelig mange upaaregnede Forsinkelser ind- træde; men jo ældre en Gut er, desto mere kvier baade Forældre og Lærere sig for at lade ham gaa op igjen i en Klasse, uagtet dette i ikke faa Tilfælde af andre Grunde kan være høist tilraadeligt. Evnerne er meget forskjellige, og uagtet Skolernes Læseplan er indrettede efter Gjennemsnittet, er det dog let forstaaeligt, at enkelte kan have vanskeligt nok for at holde Trop. Altsaa heller begynde lidt tidlig, hvor- ved man vinder et Løbeaar, end udsætte til sidste Termin.

Den ugentlige Timefordeling for Forberedelsesskolen.

	1 Kl.	2 Kl.	3 Kl.
Norsk	9	9	8
Religion	3	3	3
Historie	—	—	3
Geografi	—	3	3
Regning	6	5	4
Skrivning	6	4	3
Sum	24	24	24

Norsk.

ste Klasse. Gjennem Lydmethoden oplæres Børnene til ren og sammenhængende Læsning af latinsk og norsk Tryk. Øvelser i Afskrivning efter Læsebogen. En Del Eventyr og lette Vers meddeles mundtlig og gjengives af Disciplene. Norsk Læsebog ved Eriksen og Paulsen, 1ste Del.

2den Klasse. Fortsatte Øvelser i Læsning: Eriksens og Paulsens Læsebog, 2den Dels 1ste Afdeling. Samtale om det læste og Gjengivelse af dets Indhold. Smaadigte læres udenad og foredrages fra Kathederet (et Par Gange om Ugen); enkelte Salmer og andre Vers synges enstemmig. Til hver Dag faar Eleverne et Par Linjer til Afskrivning efter Bog med betegnet Stavelsesdeling (i de første Maaneder kun paa Skolen, siden hjemme).

3dje Klasse. Fortsatte Øvelser i Læsning, dels med, dels uden Forberedelse hjemme; Eriksens og Paulsens Læsebog, 2den Dels 2den Afdeling. Samtale om det læste og Gjengivelse af dets Indhold. Udenadlæsning af Vers (omtr. 2 ugentlige Timer); Sang som i 2 Kl. Afskrivning efter Bog; i sidste Halvaar Diktat (forbundet med Gjennemgaaelse af de vigtigste Ordklasser).

Religion.

- 1ste Klasse.** Det vigtigste af 1ste Moscobog og af Jesu Levnet fortælles og gjengives.
- 2den Klasse.** Det vigtigste af Bibelhistorien gennemgaaes mundtlig; ligesaa de 10 Bud. Enkelte Salmevervs læres og synges.
- 3dje Klasse.** Af Vogts mindre Bibelhistorie det gamle Testament. De tre første Parter af Katekismen. — Salmer som i 2 Kl.

Historie.

- 3dje Klasse.** Fortællinger af Norges ældste Historie, omtrent til Magnus den godes Død; det vigtigste af Gudesagnene medtages. (Disciplene benytter S. Petersens Momenter.)

Geografi.

- 2den Klasse.** Idet man gaar ud fra nærliggende og kjendte geografiske Forhold, søger man ved Hjælp af Globus at gjøre Disciplene bekjendte med de vigtigste geografiske Begreber, Jordens Skikkelse, Bevægelse o. s. v.; derefter gennemgaaer man under Benyttelse af Vægkarter det allermerkelligste ved de europæiske Lande (Norden noget fuldstændigere).
- 3dje Klasse.** Mere indtrængende Gjennemgaaelse af det i 2den Klasse lærte (fremdeles uden Benyttelse af Lærebog); Disciplene bruger Atlas.

Regning.

- 1ste Klasse.** Øvelser i Tælling, i Skrivning og Læsning af Tal samt i Addition og Subtraktion ved Række-tælling med mindre Tal, anvendt paa praktiske Ex-empler og udført baade gennem Hoved- og Tavleregning.
- 2den Klasse.** Øvelserne i Skrivning og Læsning af Tal samt i Addition og Subtraktion fortsættes ved Anven-

delse paa større Tal. Multiplikation indøves gennem Hoved- og Tavleregning og anvendes paa lette praktiske Opgaver, som Prisberegning.

3dje Klasse. Øvelserne i de tre første Regningsarter fortsættes, og Divisjon kommer til. Lette Opgaver til Hovedregning ved Siden af Tavleregning.

Skrivning.

1ste Klasse. De smaa og store latinske Bogstaver efter Opskrift paa Vægtavlen, først paa dobbeltlinjeret Tavle, senere i dobbeltlinjeret Skrivebog. Øvelser i Afskrivning efter Læsebogen.

2den Klasse. Sammenskift i dobbeltlinjeret Skrivebog efter Opskrift paa Vægtavlen.

3dje Klasse. Fortsatte Øvelser i Skjønsskrift paa dobbelte Linjer, dels efter Opskrift, dels Afskrivning efter trykt Bog.

II.

Middelskolen.

Den ugentlige Timefordeling.

Bogstaverne E og L ved et Tal betegner, at Tallet kun gjelder for resp. Engelsklinjen og Latinlinjen.

	1 Kl.	2 Kl.	3 Kl.	4 Kl.	5 Kl.	6 Kl.
Norsk	6 ¹	5	5	3	3	4
Tydsks	4 ¹	4	6	3+1 E	3	3
Latin	—	—	—	8 L	7 L	7 L
Engelsk	—	—	—	6 E	4 E	5 E
Fransk	—	—	—	—	3 ²	2 ²
Religion	3	3	2	2	2	2
Historie	3	3	3	2	2	3
Geografi	3	3	3	2	2	1
Regning og Mathematik }	4	4	5	6	6	5
Naturfag	—	2	2	2	3	3
Skrivning	3	3	2	1+1 E	1 E	
Tegning	—	2	2	1	1 E	2 E
Gymnastik	3	3	2	2	3	3
Vaabenøvelser	—	—	3	3	3	3
Sang	1	2	1	1		—
Sum	30	34	36	36	36	36

¹ Tydsks paabegyndes først i November Maaned; indtil den Tid har Norsk 10 Timer ugentlig.

² Fransk er frivilligt Fag.

Norsk.

1ste Middelklasse. Læseøvelser i Prosa og Vers indenfor 2den Dels 3dje Afdeling af Eriksen og Paulsens Læsebog, i Regelen efter Forberedelse hjemme. Et Udvalg af Digtene i samme Afdeling læres udenad og fremsiges. Ethvert Stykke, som Disciplene faar til Lektie, gennemgaaes først med dem af Læreren. Begyndelsesgrundene af Grammatiken indøves gjenem Jensens Exempelsamling indtil § 18; de fornødne Regler og Forklaringer meddeles mundtlig. Under Gjennemgaaelsen af Verberne (Exempelsaml. S. 11 § 6) læres Infinitiv, Fortids-Participium, Nutid og Fortid (af Hensyn til, at disse Former forekommer paa et tidligere Trin i den tyske Lærebog).

Fortsatte Øvelser i Diktat; Skilletegnene dikteres endnu af Læreren. Af Aars's Retskrivningsregler gennemgaaes §§ 1—6, § 10, §§ 15—24 og § 27. (Ved Læren om Stavelse-Delingen bemerkes, at Disciplene har lært at læse efter Lydmethoden).

Fra Begyndelsen af November Maaned, da Tydsk indtræder, har Norsk 6 Timer ugentlig, som fordeles saaledes: 2 Timer Læsning, 2 Timer Diktat og Analyse (en kort Diktat i hver af disse 2 Timer), 2 Timer deles mellem Fremsigelse af Digte, Læsning og Analyse. I Maanederne August—Oktober har Norsk 10 Timer ugentlig, hvoraf 5 anvendes til Læsning og „Digte“, 3 til Analyse og 2 til Diktat og Analyse.

2den Middelklasse. Læseøvelser og Fremsigelse af Digte i Eriksen og Paulsens Læsebog, 3dje Del. For denne Klasse har man indtil videre vedtaget følgende Udvalg af Læsebogen: *)

*) Lærerne gjøres herved opmerksomme paa Vigtigheden af, at de for denne og de følgende Klasser opførte Udvalg af Læsebogen ikke overskrides, — forat ikke det for en høiere Klasse bestemte Læsestof skal blive opbrugt allerede i en lavere; med Hensyn til den Orden, hvori de opførte Stykker læses, har Lærerne fri Hænder.

1. De letteste af Fablerne S. 1—9.
2. Myther og Oldsagn S. 10—48 (deraf 7 Digte).
3. Af 3dje Afdeling:
 - Kveldulvs Sønner S. 49.
 - Skaldens Løn* *) S. 56.
 - Olav Trygvessøn og Islendingerne S. 79.
 - Sneglu-Halle S. 107.
 - Brand den gavmilde S. 116.
 - Kong Harald og Islendingen* S. 118.
 - Sinklarvisen* S. 151.
4. Af 4de Afdeling:
 - Gustav Vasas Eventyr i Dalarne S. 206.
5. Af 5te Afdeling:
 - Tvester { S. 243.
 - En Jutul {
 - Dyre Vaa* S. 244.
 - Kjæmpen Styrk S. 254.
 - Kvernsagn S. 254.
 - St. Olav og Troidene S. 269.
 - St. Olav og Vatnaas Kirke S. 270.
 - St. Laurentius* S. 277.
6. Af 6te Afdeling:
 - Brødrene S. 285.
 - Raad for Uraad* S. 291.
 - Truls og Inger* S. 294.
 - Faderen S. 311.
7. Af 7de Afdeling:
 - Norske Hirdskikke i Middelalderen S. 401.
8. Af 8deling:
 - De hellige tre Konger* S. 425.
 - Det er ganske vist S. 444.
 - Lad-Hans* S. 449.
 - Den krøllede Frits S. 456.
 - Fædrelandssang* („Ja, vi elsker dette Landet“) S. 479.
 - Volmar-Slaget S. 506.
 - Grammatik: Løkkes Omrids læres fuldstændig indtil Retskrivingslæren. Til Indøvelse ved Analyse

*) Kursiv-Tryk betegner de poetiske Stykker.

benyttes fremdeles Jensens Exempelsamling og desuden af og til Stykker af Læsebogen. †

Diktat: Fortsat Indøvelse af Hovedstykkerne af Aars's Retskrivningsregler; i andet Halvaar medtages Læren om Skilletegnene (undtagen Punktum).

Timerne fordeles saaledes: 1 T. ugentlig Læsning, 1 T. Læsning og Analyse, 2 T. Diktat og Analyse, (en kort Diktat hver Gang), 1 T. Fremsigelse af Digte og Læsning.

3dje Middelklasse. Læsning og Fremsigelse af Digte i Eriksen og Paulsens Læsebog, 3dje Del. For denne Klasse har man vedtaget følgende Udvalg af Læsebogen:

1. Nogle af Fablerne S. 1—9.

2. Af 3dje Afdeling:

Hauk Haabroks Englandsfærd S. 57.

Haakon Adelstens Kaaring S. 58.

Slåget paa Rastarkalv S. 59.

Haakon den godes Død S. 62.

Ved Stord S. 66.

Jomsvinkinge-Slaget S. 66.

Gunnar paa Lidarende S. 72.

Svolder-Slaget S. 87.

Olav den hellige og Kong Rørek S. 95.

Kong Olav og hans Stallar S. 103.

Sigurd Syr og hans Sonner S. 106.

Einar Tambarshjælvers Troskab S. 120.

Magnus Barfot S. 121.

Øistein og Sigurd S. 122.

Ottar Birting S. 125.

Olve (af O. Mallings) S. 126.

Olve (af Pram) S. 127.

Sverres Tale til Birkebeinerne før Slaget paa Ile-voldene S. 128.

Birkebeinsang S. 129.

Reidulv Guttormssøn (af B. Moe) S. 129.

Reidulv Guttormssøn (af C. Frimann) S. 131.

Haakon Haakoussøns Barndom S. 132.

Haakon Haakonssøn som Konge S. 136.

Haakon Haakonssøn S. 137.

Ivar Huilfeldt S. 156.

Oberst Kruse S. 158.

Anna Kolbjørnsdatter S. 158.

Haldenserne S. 160.

Klokkeren paa Id S. 161.

Tordenskjold (af Petersen) S. 164.

Tordenskjold (af Barfod) S. 167.

Tordenskjold (af Ingemann) S. 168.

3. Af 4de Afdeling:

Torvald Vidforle S. 185.

Konge og Bonde S. 186.

Nils Ebbesen (af Fibiger) S. 200.

Nils Ebbesen (af Grundtvig) S. 203.

Gustav Adolf i Sydtydskland S. 210.

En liden Herre er lykkeligere end en stor Tjener
S. 231.

4. Af 5te Afdeling:

Underjordiske S. 248.

Troldkjærringen i Ringebu S. 250.

En gammeldags Julaften S. 259.

En Vise om Hellig Olav S. 271.

Hedals Kirke i Valdres S. 273.

Justedals-Rypen S. 274.

Presten i Hallingdalen S. 275.

Raadsbakken S. 276.

Holger Danske S. 277.

Kristian den fjerde og Bonden S. 284.

5. Af 6te Afdeling:

Fløterne S. 293.

En Baadfart S. 299.

Gjeterguttens Sang S. 309.

Mit Fødeland S. 310.

Norges Herlighed S. 313.

Den norske Vinter S. 324.

Jotunfjeldene S. 346.

Vandring til Rjukan S. 353.

Finnerne S. 355.

Missionæren og Finnerne S. 357.

6. Af 7de Afdeling:

Den døende Jarl S. 372.

7. Af 8de Afdeling:

Fattigmands Suk om Vinteren S. 427.

Hundemordet S. 471.

Mindesang S. 510.

Grammatiken indøves yderligere gennem Analyse efter Jensens Exempelsamling og enkelte Stykker af Læsebogen.

Diktat. Fortsat Indøvelse af Aars's Retskrivningsregler, som nu læses fuldstændig i Sammenhæng.

2 Timer om Ugen anvendes til Læsning og Fremsigelse af Digte, de øvrige Timer fordeles mellem Diktat, Retskrivningslære og Analyse og, saavidt Tiden tillader det, kursorisk Læsning.

4de Middelsklasse. Fortsatte Øvelser i Læsning og Fremsigelse af Digte. For denne Klasse har man vedtaget følgende Udvalg af Eriksen og Paulsens Læsebog, 3dje Del:

1. Af 1ste Afdeling:

Kokosnodden S. 9.

2. Af 3dje Afdeling:

Halv Sten S. 71.

Olav Trygvesson S. 78.

Mindre-Alv S. 138.

Den sorte Død S. 142.

Herlog Høvdudfat og Biskop Karl S. 143.

Øistein Baardsson S. 150.

Kjeld Stub S. 153.

Kort Adeler S. 154.

Hans Egede (af Barfod) S. 167.

Hans Egede (af Ingemann) S. 172.

Kristian August S. 173.

Slaget i Trangen S. 174.

Kristian Fredrik S. 179.

- Menigmands Juleonske for Karl Johan* S. 181.
Det norske Storting S. 183.
Norsk Bjarkemaal S. 184.
3. Af 4de Afdeling:
- Knut den store* S. 190.
Dronning Dagmar S. 194.
Marsk Stigs Dotre S. 198.
Eleonore Kristine Ulfeldt S. 229.
Slaget paa Kjøbenhavns Red S. 234.
Heltene fra 2den April 1801 S. 241.
4. Af 5te Afdeling:
- Fanitullen* S. 258.
Kirsten Pihls Kilde S. 279.
Kong Valdemars Tanke S. 280.
5. Af 6te Afdeling:
- Blomster-Ole* S. 295.
Gjæterguttens Sang S. 309.
Da Droslen reiste S. 314.
Ladegaardsøen S. 315.
En Katekisation S. 327.
Terje Viken S. 331.
Strilerne S. 339.
Normandssang S. 350.
Den norske Bonde S. 351.
Stædefart S. 359.
6. Af 7de Afdeling:
- Runerne* S. 366.
Træk af de gamle Nordmænds Karakter S. 368.
Olav Trygvessøns Kristendoms-Indførelse S. 378.
Klostrene og Havedyrkningen S. 383.
7. Af 8de Afdeling:
- Guds Fred* S. 421.
Livets Seilads S. 426.
Gud hører Hjertets Raab S. 426.
Pilgrimssang S. 432.
Luther i Worms S. 432.
Luthers Minde S. 436.

- Hvad man kan blive* S. 442.
Gnieren og Drankeren S. 450.
En Frierhistorie S. 453.
Fregatten Örne's Brand S. 454.
Da jeg var lille S. 456.
Gadefeieren i London S. 463.
Karl den store S. 469.
Smeden og Bageren S. 472.
Lærebogen S. 505.

Forsaavidt dette Læsestof ikke maatte strække til, anvendes udvalgte Verker af vor Literatur til kursorisk Læsning (efter nærmere Aftale mellem vedkommende Lærere og Bestyrelsen).

Et skriftligt Arbejde om Ugen: Gjenfortælling, Omskrivning af Digte, lette selvstændige Fortællinger og Skildringer; af og til Diktat.

Af de 3 egentlige Timer anvendes i Regelen de 2 til Læsning og Deklamation og 1 til Gjennemgaaelse af de skriftlige Arbejder.

5te Middelsklasse. Følgende Udvalg af Eriksen og Paulsens Læsebog:

1. Af 3dje Afdeling:

- Haakon Jarls Død* S. 76.
St. Olavs Mildhed S. 102.
Væringernes Drapa S. 107.

2. Af 4de Afdeling:

- De tvende Kirketaarne* S. 192.
Kristjern den andens Vise S. 205.
Træk af Kristian den fjerdes Liv S. 218.
Nils Juel S. 233.

3. Af 5te Afdeling:

- Aasgardsreien* S. 245.
Det fredede Træ S. 257.

4. Af 6te Afdeling:

- Norges Natur* S. 284,
Blind-Anne S. 320.
Møllergutten S. 361.

5. Af 7de Afdejing:

- Koll med Bilen* S. 366.
Kirkevielsen i Nesland S. 387.
 Gravhauger S. 389.
 Gamle Stenbygninger S. 392.
Kong Haakons Gildehal S. 391.
 Hamars Ruiner S. 395.
Snorre Sturlasson S. 407.
Uranienborg S. 408.
 Om Ludvig Holberg S. 409.
Jakob Aall S. 420.
Ved Rudolf Keysers Grav S. 421.
 Peter Andreas Munch S. 421.

6. Af 8de Afdeling:

- Ved Dodens Komme* S. 427.
 Verdens deiligste Rose S. 428.
Elsker hverandre! S. 430.
 Veien til Velstand S. 437.
Oldtidens Berømmelse S. 442.
Ved Skoleaarets Slutning S. 446.
 Daarernes Selvtillfredshed S. 447.
 Paaske-Indbydelse S. 462.
Gaffelen S. 470.
De tre høie Ord S. 480.
Norsk Flagsang S. 481.
Dansk Hilsen til Norge S. 481.
 Om Drømme S. 481.
 Tordenveir S. 489.
 Vulkanske Udbrud S. 495.
 For Norges Seilere S. 498.
Modersmaalet S. 500.
 Held for Universitetet! S. 502.
Til min Gyldenlak S. 505.
I en tung Stund S. 505.
Kun dagligdags er al din Dont S. 505.
Sarpsborg S. 511.
 Alexandria S. 512.

Den døde Fugl S. 515.

7. Hele 9de Afdeling eller saa meget deraf, som Tiden tillader.

Desuden læses i denne Klasse 2 à 3 af Holbergs Komedier og, om muligt, en Tragedie af Oehlenschläger.

En Stil hver anden Uge: Fortællinger, Skildringer og Beskrivelser; Sammendrag og Oversættelser; lette historiske Opgaver.

Engang imellem fri mundtlige Foredrag.

1 Time om Ugen anvendes stadig til Læse- og Deklamations-Øvelser; af de øvrige Timer anvendes den ene hver anden Uge til Gjennemgaaelse af de skriftlige Arbejder.

6te Middelklasse. Følgende Digte af Eriksen og Paulsens Læsebog:

Wedel-Jarlsberg S. 182.

Til Herman Foss S. 183.

Matrosen S. 241.

I Kivledal S. 251.

Nøkken i Kvernen S. 252.

Henrik og Else S. 281.

Nordhavet S. 325.

Familien paa Stenset S. 359.

Mindets Bæger S. 365.

Et gammelnorsk Herresæde S. 374.

Ludvig Holberg S. 417.

Johan Nordal Brun S. 418.

Til Adam Oehlenschläger S. 419.

Den blide Tanke S. 431.

Island S. 462.

Smaavers S. 493.

Desuden Wessels *Kjærlighed uden Strømper* og et Udvalg af andre norske eller danske Forfattere. Aars og Eriksens svenske Læsestykker. Udvalg af norske Oldkvad (efter Aars's Oversættelse).

Det allervigtigste af Læren om Versemaalene og om

Troper og Figurer. Repetition af Retskrivnings-Reglerne.

Deklamation, Stile og mundtlige Foredrag som i 5te Middelklasse.

1 Time om Ugen anvendes stadig til Læse- og Deklamationsøvelser; af de 3 øvrige Timer anvendes den ene hver anden Uge til Gjenneemgaaelse af de skriftlige Arbejder.

I alle Klasser meddeles korte literaturhistoriske Oplysninger om de læste Forfattere. Som Forberedelse til Stilene bør Læreren saa meget, som muligt, forelæse eller lade forelæse gode Mønstestykker i den Skriftart, som Opgaven hører ind under.

Tydsk.

1ste Middelklasse. Knudsens Elementarbog omtrent til S. 33. 2 Gange ugentlig skriftlige Øvelser, som dels bestaar i Diktat, dels i Stil, der — efter Forberedelse hjemme — skrives paa Skolen efter Lærerens Diktat af de norske Exempler i Læsebogen.

2den Middelklasse. Af Knudsens Lærebog læses Elementarbogen til Ende, desuden af og til enkelte af de sammenhængende Læsestykker. Enkelte Smaastykker (især Vers) læres udenad. — Løkkes Grammatik til „Pronomina“. 2 à 3 Gange ugentlig skriftlige Øvelser (Diktat og Stil som i 1 M.) — Nu og da mundtlige Øvelser (Retrovertering efter Læsebogen eller Gjenfortælling paa Norsk af Smaastykker, som Læreren har fortalt paa Tydsk). — NB. Ved Læsningen af Grammatiken lægges baade i denne og i de følgende Klasser megen Vegt paa Exemplerne, som Disciplene altid bør være forberedte paa at kunne oversætte fra Norsk til Tydsk.

3dje Middelklasse. Knudsens Lærebog tilende; jevnlig Udenadlæsning af de poetiske Stykker. Løkkes Grammatik: Formlæren læses tilende og repeteres i sin Helhed. — 2 Gange ugentlig skriftlige Øvelser,

dels Stil efter Diktat af Læreren (se under 1 M.; — hertil anvendes de første 20 Sider af Knudsens tyske Stiløvelser), dels skriftlig Gjengivelse paa Tydsk af Stykker, som er læste i Læsebogen, dels paa Norsk af Stykker, som Læreren har fortalt paa Tydsk; af og til Diktat. — I denne Klasse føres Undervisningen i Sproget efterhaanden mere og mere paa Tydsk.

Timefordeling: 2 Timer udelukkende til Læsebogen, 2 Timer til Læsebog og Grammatik, 2 Timer til skriftlige Øvelser.

4de Middelklasse. Undervisningen i Sproget foregaar i denne og de følgende Klasser i Regelen paa Tydsk.

Engelsklinjen: 2 Timer ugentlig Grammatik i Forbindelse med skriftlige og mundtlige Øvelser; af Løkkes Grammatik Læren om Subjektets og Prædiketets Overensstemmelse, om Artikelens Brug og Kasuslæren, indøvet ved de tilsvarende Exempler i Knudsens Stiløvelser S. 20—52, (fornemmelig mundtlig; Stykkerne oversættes først ex tempore paa Skolen, førend de opgives til Forberedelse hjemme; under Examinationen har Disciplene i Regelen ikke Bogen for sig.) Hver anden Uge en Hjemmestil af de sammenhængende Stykker S. 69 flg. (ogsaa efter extemporal Gjennemgaaelse paa Skolen). Naar Opgaverne er rettede og gennemgaaede, fortælles Indholdet deraf i næste Time paa Tydsk af Disciplene. — 2 Timer ugentlig Læsebog eller en let Forfatter; mundtlig Gjenfortælling; Udenadlæren af lette Smaastykker.

Latinlinjen: 1 Time ugentlig Grammatik i Forbindelse med skriftlige og mundtlige Øvelser; af Løkkes Grammatik Syntaxen indtil „Genitiv“ (excl.); de tilsvarende Exempler af Knudsens Stiløvelser S. 20—44. Forøvrigt som Engelsklinjen.

5te Middelklasse. Engelsklinjen: 1 Time om Ugen Læsebog eller en let Forfatter, 1 Time Grammatik i Forbindelse med mundtlige Øvelser, 1 Time til skriftlige Arbejder.

Af Løkkes Grammatik gennemgaaes Hovedreglerne

af Moduslæren, fornemmelig om Infinitiv og Participium. Af Knudsens Stiløvelser gennemgaaes Exemplerne til Sætningslæren S. 53—69 (fornemmelig mundtlig), af de sammenhængende Stykker et Hjemme-Arbejde om Ugen.

Latinlinjen: Af Løkkes Grammatik Læren om Genitiv. Moduslæren indøves mundtlig i Tilslutning til den latinske Syntax. Læren om Infinitiv og Participium gennemgaaes efter Lærebogen. Af Knudsens Stiløvelser et Udvalg af Exemplerne S. 44 til 69. Forøvrigt som Engelsklinjen.

6te Middelsklasse. 1 Time Læsebog (eller Forfatter). 2 Timer skriftlige og mundtlige Øvelser i Forbindelse med Repetition af Grammatiken. En ugentlig Extemporalstil.

I 5te og 6te Middelsklasse gives korte literaturhistoriske Oplysninger om de læste Forfattere.

Engelsk.

(Da der fortiden forberedes Udgivelsen af nye Lærebøger i Engelsk, beregnede paa Middelskolens Behov, har man troet at burde udfærdige denne Plan uden Hensyn til nogen af de foreliggende Lærebøger. Som en Følge heraf har det ikke været muligt nøiagtig at angive de enkelte Klassers Pensum.)

4de Middelsklasse. Man begynder med Øvelser i at udtale de eieendommelige engelske Lyd og fortsætter hermed, indtil Disciplene har tilegnet sig en uogenlunde rigtig Udtale. Af Grammatiken bør hele Formlæren, deriblandt ogsaa alle almindelig forekommende uregelmæssige Verber, i denne Klasse være lært og indøvet gennem en Elementarbog. Mundtlige og skriftlige Øvelser (Stil og Diktat) 3 Gange ugentlig; Stilene skrives i Begyndelsen altid paa Skolen efter Lærerens Diktat af norske Exempler (se under Tydsk i 1ste—3dje Middelsklasse). I andet Halvaar opgives ogsaa sammenhængende Stykker til Hjemmestile eller Extem-

poralstile paa Skolen. Forsaauidt Elementarbogen ikke indeholder tilstrækkeligt Læsestof, indtræder i Løbet af Skoleaaret Læsningen af en Læsebog eller let Forfatter. Læsestoffet benyttes til Retrovertering og Gjenfortælling. Undervisningen føres efterhaanden mere og mere paa Engelsk; dog tillades det endnu Disciplene at svare paa Norsk (se nedenfor S. 45).

5te Middelklasse. Repetition af Formlæren og de vigtigste Regler af Syntaxen. Til Grammatik i Forbindelse med skriftlige og mundtlige Øvelser anvendes 2 Timer ugentlig. I Stil stadig sammenhængende Stykker; 1 Hjemme-Arbeide og 1 Extemporal-Arbeide ugentlig. 2 Timer Forfatter eller Læsebog. I denne Klasse forlanges, at Disciplene i Regelen svarer paa Engelsk.

6te Middelklasse. 2 Timer Stil og Grammatik, 1 Hjemmestil og 1 Extemporalstil ugentlig. 2 Timer Forfatterlæsning; literaturhistoriske Oplysninger. Undervisningen føres paa Engelsk.

Fransk.

5te Middelklasse. Øvelser i Udtalen som for Engelsk i 4de Middelklasse. Af Grammatiken den regelmæssige Formlære og de almindeligste uregelmæssige Verber, indøvet gennem Sandbergs Elementarbog. Skriftlige og mundtlige Øvelser. Ved Siden af Elementarbogen læses en Læsebog.

6te Middelklasse. Formlæren nogenlunde fuldstændig; af Syntaxen meddeles de allervigtigste Regler under Læsningen. Mundtlige Øvelser til Støtte for Grammatiken. Retrovertering. Fortsættelse med Læsebogen.

Latin.

4de Middelklasse. Voss's Lærebog (indtil „Miltiades“, S. 169) læses og repeteres, dog saaledes, at enkelte Exempler forbigaaes eller kun benyttes til extemporale Øvelser. 2 Gange ugentlig skrives Stile paa Skolen efter Forberedelse hjemme (paa samme Maade som de tyske Stile i 1ste—3dje Middelklasse).

5te Middelklasse. Et Udvalg af lettere Forfattere, svarende

i Omfang til omtrent 3 Bøger af Cæsar de bello Gallico. Af Schreiners Grammatik læses Formlæren, som til- ligemed de vigtigste Hovedpunkter af Syntaxen indøves gennem mundtlige og skriftlige Øvelser i Oversættelse fra Norsk til Latin. 1 Hjemnestil og 1 Extemporalstil ugentlig; 1 Time anvendes til Gjennemgaaelsen af begge de skriftlige Arbejder.

6te Middelklasse. Et Udvalg af lettere Forfattere, svarende i Omfang omtrent til Sallusts Catilina og 3 Bøger af Phædrus. Af Schreiners Grammatik læses Kasuslæren i Sammenhæng; Repetition ogsaa af Formlæren. Mundtlige og skriftlige Øvelser som i 5te Middelklasse.

Religion.

1ste Middelklasse. Af Vogts mindre Bibelhistorie det nye Testament. De to sidste Parter af Katekismen; derefter repeteres alle fem Parter. — Bibellæsning: Udvalgte Stykker af Evangelierne. — Enkelte Salmer og Bibel- sprog læres.

2den Middelklasse. Katekismen gennemgaaes udførligere. — Gjennemgaaelse af Søndags-Evangelierne. — Vogts større Bibelhistorie indtil 3dje Mosebog. — Enkelte Salmer læres.

3die Middelklasse. Vogts større Bibelhistorie til det nye Testament. — Bibellæsning. Repetition af Katekismens fem Parter. Enkelte Salmer.

4de Middelklasse. Vogts større Bibelhistorie: det nye Te- stament indtil „Palmesøndag“. Forklaringens første Part.

5te Middelklasse. Bibelhistorien tilende. Forklaringens anden Part.

6te Middelklasse. Forklaringen tilende. Repetition af Bi- belhistorien og Forklaringen.

Historie.

1ste Middelklasse. S. Petersens Norges Historie fra Ha- rald Haardraade.

2den Middelklasse. Af Verdenshistorien: Oldtiden.

3dje Middelklasse. Af Verdenshistorien: Middelalderen. Nordens Historie til Aar 1397.

- 4de Middelklasse.** Af Verdenshistorien: den nyere Tid omtrent til Aar 1720. Nordens Historie 1397—c. 1720.
- 5te Middelklasse.** Af Verdenshistorien: den nyere Tid tilende. Resten af Nordens Historie.
- 6te Middelklasse.** Repetition.

Geografi *).

- 1ste Middelklasse.** Geelmuydens Udtog til Tydsklsnd.
- 2den Middelklasse.** Geelmuydens Udtog tilende.
- 3dje Middelklasse.** Efter en større Lærebog: Skandinavien.
- 4de Middelklasse.** Resten af Europa.
- 5te Middelklasse.** Indledningen og de 4 sidste Verdensdele.
- 6te Middelklasse.** Repetition.

Regning og Mathematik.

- 1ste Middelklasse.** De fire Regningsarter med ubenævnte og benævnte hele Tal.
- 2den Middelklasse.** De fire Regningsarter med hele Tal og Brøk. Enkelt Reguladetri.
- 3dje Middelklasse.** Fortsatte Øvelser med Brøk; Decimalbrøk; enkelt og sammensat Reguladetri. Simple Ligninger af 1ste Grad med 1 ubekjendt. Geometriske Tegneøvelser.
- 4de Middelklasse.** Af Bonnevis Arithmetik og Algebra de 3 første Bøger, undtagen „Proportioner“, α : de fire Regningsarter og Brøk med Bogstavstørrelser, Decimalbrøk, Ligninger af 1ste Grad med 1 og flere ubekjendte. Af Bonnevis Geometri 1ste Bog.
- 5te Middelklasse.** Bonnevis Arithmetik og Algebra tilende, α : Proportioner, Kvadratrod-Uddragning, Ligninger af 2den Grad, Potens- og Rodlæren, Logarithmer. Af Bonnevis Geometri 2den, 3dje og 4de Bog.
- 6te Middelklasse.** Regning og Arithmetik: Repetition. Af Bonnevis Geometri 5te og 6te Bog; Repetition.

*) Denne Plan vil sandsynligvis senere blive forandret, hvis der udkommer en efter Middelskolens Tarv afpasset Lærebog i Geografien.

Naturfag.

- 2den Middelklasse.** Af Lüttkens mindste Lærebog i Zoologi: Pattedyr og Fugle.
- 3dje Middelklasse.** Af Lüttkens Lærebog: Krybdyr, Fiske, Leddyr. — Indledning til Botaniken.
- 4de Middelklasse.** Bløddyr. Repetition af Pattedyr og Fugle med specielt Hensyn til norske Arter. — De vigtigste Plantefamilier.
- 5te Middelklasse.** Repetition af Krybdyr, Fiske og lavere Dyr. Fysik paabegyndes.
- 6te Middelklasse.** Repetition af Botaniken. Fysik. Mineralogi.

Skrivning.

- 1ste Middelklasse.** Fortsatte Øvelser som i 3dje Forberedelsesklasse.
- 2den Middelklasse.** Fortsatte Øvelser, tildels i enkeltlinjert Skrivebog.
- 3dje og 4de Middelklasse.** Fortsatte Øvelser, dels med enkelte, dels med dobbelte Linjer.
- 4de og 5te Middelklasse.** Fortsættelse. Tillige Øvelser i „Haandskrift“.

Togning.

- 2den, 3dje og 4de Middelklasse.** Frihaandstegning.
- 5te Middelklasse** (Engelsklinjen). Frihaandstegning og Konstruktionstegning.
- 6te Middelklasse.** Plangeometrisk Konstruktionstegning og Projektionstegning efter simple Legemer.

Legemsøvelser.

I Forberedelsesskolen og 1ste Middelklasse gjøres i Regelen ved Midten af hver Time et Par Minuters Stans i Undervisningen; Læreren lader da Disciplene staa op og foretage nogle lette gymnastiske Bevægelser. I de Timer, hvori Disciplene har Tegning eller skriftligt Arbejde, finder

dette Sted ogsaa i 2den, 3dje og 4de Middelklasse. Den systematiske Gymnastik begynder i 1ste Middelklasse.

1. Gymnastik.

Som Ledetraad for Undervisningen benyttes:

For den *fritstaaende* Gymnastik: „Forslag til Gymnastik-Reglement for Armeen“ af 1869.

For *Apparat*-Gymnastik: „Rothstein, die gymnastischen Rüstübungen nach P. H. Lings System.“

Hver Øvelsestime deles mellem fritstaaende og Apparat-Gymnastik:

1ste Middelklasse. Fritstaaende: 1ste Øvelsestabel.

Apparat: De lettere Øvelser i 1ste Afdeling (se Rothsteins Anhang i hans Rüstübungen).

2den Middelklasse. Fritstaaende: 2den Øvelsestabel.

Apparat: Hele 1ste Afdeling.

3dje Middelklasse. Fritstaaende: 3dje Øvelsestabel.

Apparat: Repetition af 1ste Afdeling samt de lettere Øvelser af 2den Afdeling.

4de Middelklasse. Fritstaaende: 4de Øvelsestabel.

Apparat: Hele 2den og de lettere Øvelser af 3dje Afdeling.

5te og 6te Middelklasse. Fritstaaende: 5te Øvelsestabel.

Apparat: Hele 3dje Afdeling.

2. Badning.

Badning og Svømme-Undervisning indtræder, saasnart Aars-tiden tillader det, i de for hver Klasse fastsatte Gymnastiktimer, forsaavidtsom der kan skaffes Adgang til hensigtsmæssigt Badested.

3. Exercitie.

Trops-, Kompani- og Bataljons-Exercitie. (En Del af de ældre Disciple opøves til at føre Kompani og Peloton).

Begynder i 3dje Middelklasse og fortsættes i de høiere Klasser (om Sommeren 3 Timer, i Vintermaanederne 1 à 2 Timer ugentlig; i Begyndelsen af Skoleaaret benyt-

tes tillige et Par hele Dage); Udmarsch i Forening med lette Manøvrer 2 Gange om Aaret.

Plan for Skolens høiere Afdeling — Gymnasierne og den praktiske Realklasse — vil senere udkomme.

Tillæg.

Læseplan for de endnu bestaaende Klasser af den gamle Skole.

Her anføres i korte Træk, hvad der for disse Klasser vil blive læst i Skoleaaret 1872—73. For de 3 følgende Skoleaar vil denne Plan undergaa nogle Modifikationer, som følger deraf, at de Disciple, der iaar skal rykke op i 3dje Latinklasse, hidtil har haft fælles Undervisning med dem, som skal fortsætte sin Skolegang efter den nye Ordning.

Norsk.

- 4de Realklasse.** Udvalg af den dansk-norske Fælleslitteratur. Aars og Eriksens svenske Læsebog. Stile som i 5te og 6te Middelklasse.
- 5te Realklasse.** Litteraturlæsning, især af danske og norske Forfattere fra dette Aarhundrede. Stil hveranden Uge (dels lette „ræsonnerende“ Opgaver, dels „Gjenfortælling“).
- 3dje Latinklasse.** Som 5te Middelklasse.
- 4de Latinklasse.** Udvalg af den dansk-norske Fælleslitteratur; Udvalg af norske Oldkvad (efter Aars's Oversættelse); Aars og Eriksens svenske Læsestykker. Hver anden Uge en Stil; Opgaver omtrent af samme Art som i 5te og 6te Middelklasse.
- 5te Latinklasse.** Fortsat Læsning; danske og norske Forfattere fra dette og Slutningen af forrige Aarhundrede. Stile som i 4de Latinklasse; en Gang imellem Opgaver af den saakaldte „ræsonnerende“ Art.

6te Latinklasse. Stil 2 Gange om Maaneden; Opgaver af den ved examen artium sedvanlige Art. Læsning og Gjennemgaaelse af udvalgte Literaturverker med literaturhistoriske Oplysninger.

Tydsk.

4de Realklasse. Fortsat Literaturlæsning; (i 1871—72 er læst Schillers Wilhelm Tell og en Del af Geschichte des dreissigjährigen Krieges). Løkkes Syntax; mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Norsk til Tydsk; fremdeles Stil 1 à 2 Gange om Ugen.

5te Realklasse. Fortsat Literaturlæsning; jevnlig extemporal Oversættelse til og fra Tydsk; hver Uge en Hjemmestil; Repetition af Grammatiken.

3dje Latinklasse. En Tragedie af Schiller. Hovedreglerne af Løkkes Syntax, 1ste Afsnit. Mundtlig Oversættelse fra Norsk til Tydsk. Hveranden Uge en Hjemmestil.

4de Latinklasse. En Tragedie af Schiller; af og til mundtlig Oversættelse fra Norsk til Tydsk.

5te og 6te Latinklasse. Forfatterlæsning; jevnlig Oversættelse fra Norsk til Tydsk; Repetition af Grammatiken.

Fransk.

4de Realklasse. Forfatterlæsning (Voltaires Charles XII); jevnlig Øvelser i Oversættelse fra Norsk til Fransk, dels mundtlig, dels skriftlig; 1 Hjemmestil og 1 Extemporalstil om Ugen. Formlæren repeteres.

5te Realklasse. Fortsat Forfatterlæsning. Ingerslevs Grammatik læses tilende og repeteres. Skriftlige og mundtlige Øvelser som i 4de Realklasse.

4de Latinklasse. *) Fortsat Forfatterlæsning (Charles XII). Stadig mundtlige og skriftlige Øvelser. Af Ingerslevs Grammatik læses Formlæren tilende.

*) Hidtil har Fransk været paabegyndt i 3dje Latinklasse og Græsk i 2den; for det Kuld, som iaar rykker op i 3dje Latinklasse, begynder Undervisningen i begge disse Sprog et Aar senere; om Grunden dertil se Programmet for 1870 S. 85.

- 5te Latinklasse.** Forfatterlæsning (jevnlige ex tempore). Ingerslevs Grammatik tilende. Skriftlige Øvelser.
- 6te Latinklasse.** Forfatterlæsning. Repetition af Grammatiken.

Engelsk.

- 4de Realklasse.** Løkkes Grammatik; mundtlig og skriftlig Gjengivelse af de tilsvarende Stykker af Løkkes Stiløvelser. En let engelsk Forfatter.
- 5te Realklasse.** Fortsat Forfatterlæsning. Grammatiken læses tilende og repeteres; dels mundtlig, dels skriftlig Oversættelse fra Norsk til Engelsk af vevlende, dog især historisk Indhold; i Regelen 2 skriftlige Arbejder om Ugen.

Latin.

- 3dje Latinklasse.** 1 Bog af Cæsar de bello Gallico; 2 à 3 af Ciceros Taler mod Catilina. 3 Bøger af Phædrus (med Forbigaaelse af Prologer og Epiloger), samt omtrent 1200 Vers af Ovids Metamorfofer. Kasuslæren i Sammenhæng (Schreiners Grammatik); desuden Repetition af det, som i de foregaaende Klasser er gennemgaaet af Grammatiken. — 2 à 3 Timer om Ugen anvendes til Grammatik og skriftlige og mundtlige Øvelser efter Trojels Materialier. — Falkenbergs Vokabularium.
- 4de Latinklasse.** 800 Vers af Ovids Metamorfofer. 2 af Ciceros Taler mod Catilina og en eller to andre Taler samt Cato major; 1 Bog af Vergil. Af Madvigs Syntax læses Sætningslæren. — 1 Hjemmestil og 1 Extemporalstil om Ugen.
- 5te Latinklasse.** 2 Bøger af Livius. 2 Bøger af Vergils Æneide. De vigtigste Stykker af Grammatiken repeteres leilighedsvis. Ugentlig 2 skriftlige Arbejder, afvexlende Stil og Oversættelse. — Det vigtigste af de rømerske Antikviteter.
- 6te Latinklasse.** Udvalg af Horats's Ode og Satirer. Et Udvalg af Ciceros Breve. — Tacitus's Agricola. Repetition. 2 skriftlige Arbejder om Ugen.

Græsk.

- 3dje Latinklasse.** *) Det vigtigste af den regelmæssige Formlære læses og indøves ved Oversættelse af græske og norske Exempler (efter Schenkls Elementarbog); de vigtigste Akcentregler medtages fra først af, og ved al Oplæsning og ved enhver mundtlig Gjengivelse af græske Ord og Sætninger paasees nøiagtig, at den rigtige Betoning følges; der læses af norske Exempler mindst ligesaa mange som af de græske. 2 Gange om Ugen skriftlige Arbejder, i den senere Del af Skoleaaret oftere og da mest ex tempore.
- 4de Latinklasse.** Af Syntaxen læses Kasuslære, Verbets Genera, Tempus- og Moduslære. Mundtlig og skriftlig Oversættelse af norske Exempler. 1 Bog af Xenofons Anabasis. Omtrent 1 Bog af Herodot eller et dertil svarende Udvalg af flere Bøger.
- 5te Latinklasse.** De vanskeligere Dele af Grammatiken repeteres; mundtlige Øvelser i Oversættelse fra Norsk til Græsk; 6 Bøger af Homer. Mythologi og Antikviteter.
- 6te Latinklasse.** Grammatiken repeteres og indøves ved Oversættelse af norske Exempler. Platons Apologia Socratis. Repetition af de tidligere læste Forfattere.

Religion.

- 4de Realklasse.** Bibelhistorien og Forklaringen tilende.
- 5te Realklasse.** Repetition.
- 3dje Latinklasse.** Bibelhistorien til „Skjærtorsdag“. Forklaringens anden Part.
- 4de Latinklasse.** Bibelhistorien og Forklaringen læses ud i 1ste Halvaar; i 2det Halvaar paabegyndes et Evangelium paa Græsk.
- 5te Latinklasse.** Det græske Evangelium læses tilende. Nissens Kirkehistorie paabegyndes.
- 6te Latinklasse.** Kirkehistorien tilende. Repetition.

*) Se Noten under „Fransk“.

Historie.

- 4de Realklasse.** De nordiske Rigers Historie til vor Tid. Verdenshistorien fra den franske Revolution.
- 5te Realklasse.** Den nyeste Tids Historie. Repetition.
- 3dje Latinklasse.** De nordiske Rigers Historie. Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie til Rom.
- 4de Latinklasse.** Resten af Oldtidens Historie. — Middelalderen.
- 5te Latinklasse.** Resten af Verdenshistorien og Nordens Historie.
- 6te Latinklasse.** Repetition.

Geografi.

- 4de Realklasse.** Daas større Lærebog tilende. Indledningen repeteres.
- 5te Realklasse.** Fortsat Repetition.
- 3dje Latinklasse.** Af Daas større Lærebog: Indledningen.
- 4de Latinklasse.** Til Afrika.
- 5te Latinklasse.** Daas større Lærebog tilende.
- 6te Latinklasse.** Repetition.

Mathematik.

- 4de Realklasse.** Resten af Arithmetiken og Geometrien. Regning med Logarithmer, Renteberegning, Rækker, Opgaver i Polygon- og Cirkelberegning.
- 5te Realklasse.** Den plane Trigonometri (Brochs Lærebog). Guldbergs Stereometri. Repetition.
- 3dje Latinklasse.** Bounevies Lærebøger i Arithmetik og Geometri.
- 4de Latinklasse.** Fortsatte Øvelser i Ligninger af 1ste Grad med flere ubekjendte og tilsvarende Opgaver; 1ste og 2den Bog af Arithmetiken; Ligninger af 2den Grad og de vigtigste Sætninger af Potens- og Rodlæren. Geometrien til 3dje Bog.
- 5te Latinklasse.** Det vigtigste af Potens- og Rodlæren; Ligninger af 2den Grad med 1 og flere ubekjendte. Geometrien til 7de Bog.

6te Latinklasse. Ligninger af 2den Grad med flere ubekjendte; de tilbagestaaende Dele af Potens- og Rodlæren; Logarithmer. Geometrien tilende. Repetition.

Naturhistorie.

4de Realklasse. De lavere Dyr i kortfattet Fremstilling. — De almindeligste Mineraliers Egenskaber og Forekomst; Bjergarternes mineralogiske Egenskaber.

5te Realklasse. Repetition af Zoologien og det allervigtigste af Botaniken. Geologi i kortfattet Fremstilling.

Fysik.

4de Realklasse. Mekanik læses og repeteres, og Varmelære gennemgaaes.

5te Realklasse. Elektricitet. Repetition af Mekaniken og Varmelæren.

Nogle Vink om Fremgangsmaaden ved Undervisningen i fremmede Sprog, især om Forfatterlæsningen. *)

1. Begynder-Undervisningen bør hverken være ensidig theoretisk eller ensidig praktisk; det fremmede Sprogs Elementer meddeles Stykke for Stykke og i systematisk Orden; men alt, som læres, indøves gennem praktisk Anvendelse; Oversættelse til og fra det fremmede Sprog gaar stadig Haand i Haand med den grammatiske Undervisning; i hele den Udstrækning, som Lærebøgerne tillader, sørger man for, at den Del af Kundskabsforraadet, som engang er tilegnet, stadig paany kommer til Anvendelse, saa at man baade gaar jevnt fremad til ny Kundskab og samtidig opfrisker og paany befæster

*) I disse Vink, der i det væsentligste beskriver den Praxis, som efterhaanden har dannet sig ved denne Skole, og som ønskes fulgt af de Lærere, der herefter maatte blive ansatte, er der ikke alene taget Hensyn til Middelskolen, men ogsaa til de højere Klasser. I en senere Udgave af Skoleplanen vil der blive meddelt lignende methodiske Regler ogsaa for de øvrige Fag.

det, som før er lært. — Som en nyttig Øvelse allerede paa et tidligt Trin kan det anbefales at lære gode Smaastykker, navnlig Vers, udenad. Stykkerne maa naturligvis først oversættes. Denne Øvelse interesserer og vænner Tungen og Øret til det fremmede Sprog, og det vil altid være et Gode at have en Del saadanne smaa Kjernestykker i Hukommelsen.

2. I Barnealderen maa vistnok det formelle være overveiende; men allerede fra første Stund af maa dog Opmerksomheden ogsaa fæstes ved Indholdet. Selv Læsebogens Øvelsesstykker har, hvis det er en god Bog, et reelt Indhold, som kan give sund Næring for Børnens Aand, og som derfor fortjener at lægges Merke til; derved kan „Sprogets Kultur-Indhold give Kjød og Blod til den grammatiske Formalkundskabs Benbygning“, og det er just en væsentlig Fordel ved den „theoretisk-praktiske“ Methode, at disse to Sider af Sprogstudiet strax fra Begyndelsen kan gribe ind i hverandre.
3. Efterhaanden som man skrider længere frem, bliver Indholdets Tilegnelse mere og mere Hovedsag. Man maa ikke læse de store Forfatteres Verker paa samme Maade, som man læser en Læse- eller Øvelsesbog, ikke benytte dem som blotte Midler til Indøvelse af grammatikalsk og lexikalsk Kundskab; paa den Maade vilde Literaturlæsningen kun give en meget ensidig Aandsføde, og man vilde forholde Disciplene noget af det bedste, Skolen kan give dem. Meget mere maa Læreren 1) altid være opmærksom paa, at ikke Indholdet for Disciplenes Bevidsthed taber sig og bliver horte i Massen af de sproglige Detaljer, og 2) vejlede dem ogsaa til Indholdets Opfattelse og Tilegnelse.

Heraf følger videre:

4. Den fortsatte Undervisning og Indøvelse i det formelle Sprogstof bør i Mellemlasserne og de høiere Klasser saavidt muligt udskilles fra Literaturlæsningen og henlægges til særskilte Timer, hvori det rent sproglige studeres dels gennem Grammatiklæsning, dels — og hovedsagelig — gennem skriftlige og mundtlige

Øvelser. *) (Idet vi om disse Øvelser henviser til, hvad der er udtalt i det følgende Stykke, skal det her kun fremhæves, at man her i Skolen har fundet det lidet hensigtsmæssigt at lade Disciplene paa Begynder-Standpunktet udarbejde sine Stile hjemme; derimod opgives et Stykke (norske Exempler af Lærebogen eller Stiløvelserne) til Forberedelse i Hjemmet, og paa Skolen dikterer da Læreren den norske Text, der af Disciplene med en Gang skriftlig oversættes paa det fremmede Sprog. Denne Øvelse, som ikke er vanskeligere, end at den meget vel kan gaa, har den Fordel, at Gutterne nødes til at have Sprogstoffet paa rede Haand uden Famlen og ikke ved den ellers ofte lette Anledning fristes til at benytte utilladelig og skadelig Hjælp ved Udarbejdelsen af sine Stile udenfor Skolen. — Det er en Selvfølge, at alle Stile maa være gjennemseede og rettede (eller dog Feilene noterede) af Læreren før den Time, hvori de gennemgaaes med Klassen.)

5. Under Literaturlæsningen paa det høiere Trin bør der ikke forekomme mere af grammatisk eller lexikalsk Analyse, end det er nødvendigt til Forstaaelsen af det, som læses; den rette Forstaaelse og Tilegnelse af Forfatteren maa her være den eneste Opgave.
6. At Discipelen har forstaaet og tilegnet sig det foreliggende Pensum, vil især vise sig deri, at han kan oversætte det godt. Undervisningens nærmeste Formaal maa altsaa her være Oversættelsen. Det maa ikke tillades nogen Discipel at blive staaende enten ved en urigtig eller en smagløs eller en hakket og usammenhængende Oversættelse. Der maa ikke oversættes mere frit, end det er nødvendigt, men heller ikke saa bundet, at man gjør Vold paa Modersmaalet; Oversættel-

*) Stiløvelserne i de gamle Sprog har ikke til Maal at bringe Disciplene til at kunne udtrykke sig i disse Sprog; men de er der som i alle Sprog et uundværligt Middel til at sikre og befæste Tilegnelsen af Sprogets Grammatik og Ordforraad; en udmerket Pædagog (Nägelsbach) siger endogsaa: „Man maa have skrevet i et Sprog for at kunne læse en Forfatter i det“.

sen maa være i høieste Grad korrekt, saa at baade Forfatterens Tanker og, saavidt muligt, hans Stil kommer til sin Ret i Gjengivelsen; men de maa gjengives i et Sprog, som virkelig er vort Modersmaal, simpelt, naturligt og ikke opblandet med fremmede Udtryk eller Konstruktioner. Oversættelsen skal derfor ogsaa være en Øvelse i umiddelbar Sammenligning mellem det fremmede Sprog og vort eget; den skal tjene til at udvikle, ikke til at udskjæmme Disciplenes Sans for et rent og godt Norsk. Det er derfor ogsaa af stor Vigtighed, at Læreren forud er paa det rene med, hvorledes han vil have hvert enkelt Sted oversat, saa han ikke skal give Discipleue et daarligt Exempel ved at famle efter Udtrykkene og kauske ofte blive staaende ved en Gjengivelse, som ingenlunde tilfredsstillter ham selv.

6. Oversættelse og Fortolkning maa ikke røres sammen; meget mere bør Oversættelsen fremtræde som Fortolkningens Resultat, som dens „Blomst“. — For at sikre den rette Forstaaelse maa der vistnok adskillige grammatiske, lexikalske, historiske, tildels ogsaa stilistiske og andre Forklaringer til, og en større eller mindre Del heraf — alt efter Klassens Standpunkt — bør vistnok være Gjenstand for Examination; men denne Analyse maa aldrig afbryde Oversættelsens Gang og forstyrre dens Sammenhæng; Læreren bør endogsaa, saavidt muligt, undgaa at afbryde den, som oversætter, med Rettelser; en Oversættelse, som idelig afbrydes af Rettelser og Bemærkninger, bliver usammenhængende og kjedsommelig og vænner desuden Discipleue fra istedenfor til at udtrykke sig i et rent, sammenhængende og flydende Sprog. Derfor bør alle de Rettelser, som paa nogen Maade kan udsættes, først komme bagefter, naar det hele Stykke er oversat. Og hvis Analysen gaar forud for Oversættelsen (se nedenfor § 9), vil der overhovedet ikke trænges saa mange Rettelser i denne; Oversættelsen vil da gaa mere let og uafbrudt, og Indtrykket saavel af Form som Indhold vil blive et andet og bedre, end om der først skal gøres en hel

Del urigtige Oversættelses-Forsøg, hvad der ofte er uundgaaeligt, naar Analysen først kommer bagefter.

7. Dagens hele Pensum bør oplæses og oversættes i Sammenhæng — uden Afbrydelse af mellemkommende Fortolkning eller Analyse. Man maa ikke mere, end nødvendigt, sønderhakte Forfatteren i Smaastumper; thi deraf er Følgen den, at enten faar Disciplene intet Indtryk af Sammenhængen, modtager ingen Belærelse og aandelig Befrugtning af Indholdet, eller ogsaa maa Læreren ofre urimelig megen Tid paa atter at samle for dem det saaledes sønderplukkede og bringe Sammenhængen til deres Bevidsthed. Allerede det, at Forfatteren maa udstykkes i meget smaa Lektier, lægger Vanskelighed i Veien for en frugtbar Opfattelse af Indholdet; men denne Vanskelighed, som dog kan overvindes, bliver i høi Grad forøget, hvis ogsaa den enkelte Lektie udstykkes i Smaastumper, saa Disciplene aldrig faar læse og oversætte eller høre oplæst og oversat endog blot saa meget som en halv eller en hel Side i Sammenhæng.
8. Ogsaa Oplæsningen har stor Betydning. Ligesom man ikke kan oversætte godt uden fuldstændig at have forstaaet alle Enkelthederne, saaledes kan man heller ikke oplæse Texten godt eller blot med nogenlunde rigtigt Udtryk uden at have tilegnet sig den saaledes, at man kan oversætte den flydende og sikkert. Og Læreren bør lægge stor Vægt paa, at Texten læses ordentlig, d. e. meningsrigtig og med saa korrekt Udtale, som muligt. Der bør saaledes, naar daglige Karakterer bruges, ligesaavel gives Karakter for Oplæsningen som for Oversættelsen og Fortolkningen. Hvert af disse tre Momenter bør i Undervisningen fremtræde med lige Selvstændighed.
9. Det følger af det foregaaende, at Examinationen helst synes at burde foregaa i følgende Orden:
 1. Analyse af Dagens Pensum; her examineres der i Regelen kun om det, som Læreren efter sit Kjendskab til Disciplene finder det nødvendigt at spørge om

for at sikre sig, at Texten er rigtig forstaaet; paa det lavere Trin maa dog denne Analyse, især i de gamle Sprog, ogsaa omfatte en delvis Gjennemgaaelse af Ord og Former.

2. Oversættelse.

3. Oplæsning.

Det er en Selvfølge, at Examinationen i hvert af disse tre Stykker kan og bør fordeles paa flere Disciple, uden at dette i nogen betydelig Grad afbryder Sammenhængen. Det er ikke nødvendigt for at kunne give en Discipel Karakter at examinere ham i mere end et af de tre, Analyse, Oversættelse eller Oplæsning. Analysen kan forøvrigt ogsaa foregaa paa den Maade, at man ikke examinerer nogen enkelt, men retter sine Spørgsmaal til den hele Klasse og i idelig Vexling lader snart den ene, snart den anden svare.

10. Til at fremme Tilegnelsen af Indhold og Sammenhæng og til at befæste det læste er det, især ved de gamle Sprog, af stor Nytte, at man i hver Time lader den foregaaende Times Pensum oversætte om igjen; her maa der da stilles temmelig strenge Fordringer til en rigtig og flydende Oversættelse. Om denne Gjentakelse af den foregaaende Lektie, der ikke vil optage mange Minuter af Timen, kommer først, eller om den tages efter Analysen og umiddelbart foran Oversættelsen af Dagens egentlige Pensum, er forholdsvis ligegyldigt.
11. Det er ovenfor (§ 3) nævnt, at Disciplene maa veiledes ogsaa til Indholdets Opfattelse og Tilegnelse. Der kan ikke gives almindelige Regler for, hvorledes dette bør ske, da der maa blive stor Forskjel efter Disciplenes Alder og Modenhed og efter Forfatterens Beskaffenhed; Hovedsagen er, at Læreren selv har ret tilegnet sig den Forfatter, som han underviser i, saa han altid med Lethed kan sætte Disciplene paa det rette Standpunkt, samle Enkelthederne til mere omfattende Oversigter og hist og her, eftersom naturlig Leilighed frembyder sig, kort og greit pege paa de mest karakteristiske Træk af Skjønhed eller af Tankedybde

eller af træffende Fremstilling o. s. v. — Vistnok er en god og sammenhængende Oversættelse Hovedmidlet til Opfattelse af Indholdet; men Disciplene behøver dog ogsaa en Del saadanne Fingerpeg, som Læreren let vil finde Anledning til at indskyde der, hvor de passer bedst og trænges mest. Under Gjennemgaaelsen af den nye Lektie maa han dels selv meddele, dels veilede Disciplene til at finde de nødvendige Realoplysninger af historisk, geografisk, mythologisk eller andet Indhold. Ved Læsningen af historiske Verker bør Disciplene, saavidt muligt, have Kartet liggende for sig og der finde de Steder, som nævnes. Som en Øvelse, der baade interesserer Disciplene og i flere Henseender er nyttig, kan det anbefales at lade dem selv tegne Karter til de historiske Forfattere; paa disse Karter afsættes da de Grænser, Fjelde, Vasdrag, Byer o. s. v., som Disciplene har lært at kjende ved Læsningen af vedkommende Forfatter, og kun disse. Ogsaa om Forfatterens Person og literaturhistoriske Betydning maa Disciplene — alt i Forhold til sin Modenhed og Modtagelighed for denslags Kundskab — faa nogen Oplysning; saadanne Oplysninger bør, saavidt muligt, meddeles under selve Forfatterlæsningen ved de Steder, som giver naturlig Anledning dertil, derimod ikke samles i lange Indledningsforedrag; derimod kan nok en sammenhængende Oversigt over Literaturens Hoved-Epoker og vigtigste Personligheder være paa sin Plads i de øverste Klasser. Med megen Nytte vil man kunne lade de ældre Disciple selv forsøge i mundtligt Foredrag at fremstille Indhold og Tankegang enten i et helt Verk eller i større Afsnit deraf.

12. Det Pensum, som opgives til den følgende Time, maa i de lavere Klasser, for de vanskeligere Sprogs Vedkommende endog temmelig langt op i Skolen, gjennemgaaes forud med Disciplene. Paa de lavere Trin bør dette gøres paa den Maade, at man lader Disciplene selv arbejde sig gennem til Forstaaelsen, idet Læreren kun giver den nødvendige Retledning; herved vindes, at man sikrer sig Selvvirksomhed fra Disciplenes Side,

borttager Fristelsen til at benytte uforstandig eller forbuden Hjælp udenfor Skolen og endelig lærer dem, hvorledes de bør gaa frem ved sin Forberedelse i Hjemmet. — Saalænge man benytter denne Form for Gjennemgaaelsen, vil der vel sjelden kunne blive Tid til den i § 10 omtalte daglige Gjentagelse; men den er i dette Tilfælde ogsaa mindre nødvendig. — Senere, eftersom Kundskaben og Færdigheden bliver større og Lektierne længere, maa den forberedende Gjennemgaaelse indskrænkes til, at Læreren — fremdeles, saavidt muligt, i kateketisk Form — forklarer de Udtryk og Vendinger, som frembyder særegen Vanskelighed, og meddeler de nødvendige Realoplysninger; at Læreren paa Forhaand oversætter det hele Pensum for Disciplene, er en Nødhjælp, som altid har store Betæneligheder, og som i ethvert Fald kun bør anvendes ved vanskelige Forfattere. — I de lettere Sprog og med de lettere Forfattere vil efterhaanden al Gjennemgaaelse forud kunde falde bort; dog kan det ogsaa paa Skolens høiere Trin undertiden være at tilraade — dels som nyttig Øvelse, dels for at skaffe nogen Lettelse i Disciplenes Hjemmearbejde, — at man lader dem forsøge *ex tempore* at oversætte den nye Lektie. Under Gjennemgaaelsen kan vistnok Læreren, om han saa synes, tillade Disciplene at gjøre smaa Optegnelser; men det bør være dem ubetinget forbudt at nedskrive Oversættelsen; dels drager nemlig dette Opmærksomheden bort fra Lærerens Ord, dels bliver en saadan Oversættelse gjerne unøjagtig og fuld af Misforstaaelser, dels endelig skal Disciplene ikke lære en Oversættelse udenad; deres Oversættelse af Lektien skal nemlig ogsaa være en Taleøvelse.

13. Repetition af det læste bør foregaa sparsomt; i de nyere Sprog bør i ethvert Fald kun de vanskeligste Forfattere repeteres og kun i det Øiemed at bringe Indholdet til samlet Tilegnelse; i de gamle Sprog bør maaske alle Forfattere, selv de lettere, repeteres, men hurtig og saaledes, at den samlede Oversigt over Indholdet bliver Hovedøiemedet; Repetitionen bør finde Sted

umiddelbart cferat et helt Verk eller et større Afsnit er læst, uden Hensyn til, om man har kortere eller længere Tid igjen til en Examen; Tendensrepetitionen for Examens Skyld faar overlades til Disciplene selv.

14. Sluttelig fremhæves Vigtigheden af, at der ved Undervisningen i de forskjellige Sprog hersker den størst mulige Overensstemmelse i Benævnelser, Inddelinger og Regler; det er derfor nødvendigt, at enhver Lærer i en højere Klasse nøie kjender den Terminologi, som bruges i de lavere Klasser eller ved de andre Sprog, og overhovedet er opmærksom paa alt, som kan tjene til, at de forskjellige Sprog bliver hverandre til gjensidig Støtte i Undervisningen.

Særskilte Bemærkninger om Undervisningen i de nyere Sprog, navnlig om Tale-Øvelser.

Med Hensyn paa Undervisningen i Tydsk, Engelsk og Fransk fremstiller sig det Spørgsmaal, om Skolen kan eller bør gaa ud paa at bibringe Disciplene nogen Færdighed i at tale disse Sprog. Idet vi skal besvare dette Spørgsmaal, gjør vi udtrykkelig opmærksom paa, at man i ethvert Fald i denne Henseende ikke maa vente for meget, især saalænge Bestræbelser i denne Retning for Guteskolens Vedkommende endnu er noget nyt, ligesom at Resultaterne altid vil staa i direkte Forhold til de forskjellige Sprogs Vanskelighed og til det hvert Sprog tildelte Timetal. Medens det saaledes, hvad Tydsk og Engelsk angaar, ikke skulde synes uopmaeligt allerede ved Udgangen af Middelskolen at bringe almindelig begavede Gutter et godt Stykke paa Vei til det tilsigtede Maal, vil det for Franskens Vedkommende, som baade i og for sig er saameget vanskeligere og dertil efter vore Skolers Ordning har saa meget færre Timer, være aldeles uoverkommeligt at opnaa noget saadant inden Middelskolen, hvor Faget først optræder — som frivilligt — i de to sidste Skoleaar med respektive 3 og 2 egentlige Timer.

Undervisningen i nyere Sprog har i vore Gatteskoler hidtil vel som oftest være meddelt af Filologer og som en naturlig Følge deraf i det hele taget været anlagt efter de gamle Sprogs Methode. Man har undervist i Tydsk og Fransk omtrent paa samme Maade som i Latin og Græsk; begge Dele har været behandlede som døde Sprog. Tildels har man vel endog været tilbøielig til med en vis Ringcagt at se ned paa de Forsøg, som her og der har været gjorte med at bringe Disciplene til at tale de fremmede Sprog, som noget, der skulde ligge under Skolens Værdighed og stride mod dennes videnskabelige Karakter. Man har heri seet et Udtryk for en utilistisk Tendens, som ikke tog det saa nøie med Grundigheden, naar der blot kunde opnaaes en vis overfladisk Rutine.

Vi tror dog, at det vilde være urigtigt, om man paa Grund af enkelte mislige Erfaringer fremdeles og for bestandig vilde afvise ethvert saadant Forsøg. Den forandrede Stilling, som den nye Skolelov anviser Tydsk i Middelskolen og Engelsk i sammes Engelsklinje, idet den tildeler begge disse Fag et ulige større Timetal end paa det tilsvarende Trin af den gamle Skole, berettiger og opfordrer til at stille et høiere Maal for Undervisningen i disse Fag nu end tidligere. For dem, der har fulgt de senere Aars pædagogiske Bevægelse i andre Lande, vil det heller ikke være ubekjendt, at den samme Opgave ogsaa der beskjæftiger Pædagogerne og synes at være blandt dem, der venter og kræver sin Løsning. I og for sig maa det jo ogsaa erkjendes for en i høieste Grad human Interesse, der fordrer, at paa samme Tid som Livet i saa mange Retninger bringer Folkene stedse nærmere og nærmere, maa ogsaa Skolen bidrage, hvad den formaar, til virksomt at fremme det almenmenneskelige Samarbejde paa alle Kulturens Felter. Det formaar den fornemmelig gennem Sprogene, som er det menneskelige Aandslivs Kommunikationsmidler; men det maa erkjendes, at disse Kommunikationer er meget ufuldkomne, saalænge de nødvendigvis indskrænkes til det skrevne Ord, og Savnet bliver saameget føleligere, jo mere Adgangen til personlige Berøringer i alle andre Retninger lettes. Tilæg-

nelsen af ethvert fremmed Sprog har tre Sider: at læse, skrive og tale, og vi betragter det som en i hele Tidens Kulturbevægelse grundet Fordring til Skolen, at den ikke skyder den sidste Del af Opgaven fra sig, selv om denne maatte være den vanskeligste. Skolemændenes Sag bliver det i dette Tilfælde vel at sondre mellem berettiget og uberettiget og at gaa med paa disse Livets Krav kun saalangt, som en sund Pædagogiks Grundsætninger og de Hjælpemidler, der fortiden staar til deres Raadighed, i det hele taget tillader.

Skulde der ved en Bestræbelse i den omhandlede Retning nødvendigvis gaa noget tabt af det Udbytte for Disciplenes Opdragelse og Uddannelse, som med de fortiden anvendte Metoder vindes ved vore Skolers Undervisning i de nyere Kultursprog, da vilde Sagen uden Tvivl have sine store Betæneligheder. Men ligesom det paa Forhaand synes naturligt, at Undervisningen og Fremgangen i et Sprog kun kan vinde ved, at Sproget i videst mulige Udstrækning behandles som levende, saaledes turde Aarsagen til de Misligheder, som unegtelig oftere har ledsaget Forsøg paa at tale de fremmede Sprog i Skolerne, — navnlig en vis Ugrundighed i den grammatiske Tilegnelse —, ikke saa meget være at søge i Methodens Væsen som i visse Ufuldkommenheder ved dens Gjennemførelse, Ufuldkommenheder, som det vil være en sprogvidenskabelig dannet Lærerstands i vore Tanker ikke uoverkommelige Opgave at bortrydde. Der gaar fortiden ved Siden af hinanden to Metoder for Undervisningen i nyere Sprog. Den ene er den theoretisk-videnskabelige, som væsentlig fæster Opmerksomheden ved den theoretiske Tilegnelse og lægger en Hovedvegt paa Grammatiken som det nødvendige Grundlag for al Sprogkundskab og som den i videnskabelig Henseende mest tilfredsstillende Side af Studiet. Ensidig dreven vil Metoden let kunne føre til en temmelig ufrugtbar Indlæren af et abstrakt Regelverk uden Kjød og Blod. Man har paa den anden Side den saakaldte praktiske Methode, som kun altfor ofte gjør sig skyldig i den modsatte Feil at ville skyde en Gjenvei ved at slaa Vrag paa al Systematik og Theori og springe over Elementernes nøiagtige og langsomme Bear-

beidelse. Vi tror, at Undervisningen vil vinde ved en gjensidig Tilnærmelse af begge Methoder. Derom er alle Sprog-mænd enige, at Grammatiken er og bliver det nødvendige Grundlag; men der gives forskellige Methoder for dens Til-egnelse, og den maa for at gjøre den Nytte, den skal, komme til en udstrakt Anvendelse, saavel i skriftlige som mundt- lige Øvelser gennem Stilskrivning og Samtale. Den Tid ligger ikke langt tilbage, da Stilskrivningen i de nyere Sprog forsømtes i vore Skoler, uagtet man samtidig ofte gjenne- pløiede meget udførligere Grammatiker end de nu brugelige. I denne Henseende synes nu den rigtige Erkjendelse at have trængt almindelig igjennem, at slittig Stil — det være sig i hvilket som helst Sprog — saa langt fra at være en Hemsko paa Fremgangen, meget mere er det bedste Middel til en sikker og hurtig Indtrængen i Sproget. Optagelsen af Tale-øvelser vil kun være et Skridt videre paa denne engang betraadte Vei, og de vil, rigtig beuyttede, kunne afgive et ypperligt Middel netop til Befæstelse af Grammatikens Regler. Discipelen maa nemlig have sin sproglige Viden ganske anderledes paa rede Haand og saa at sige slagfærdig, naar han skal anvende den mundtlig i en Samtale end skriftlig i en Stil, og Tale-Øvelserne vil derved kunne faa en stor pædago- gisk Betydning, idet de af Gutterne kræver og selvfølgelig (rigtig ledede) hos dem udvikler Raskhed og Livlighed i Tankegangen, Aandsmærværelse og Selvvirksomhed. Vi har ogsaa haft Anledning til at erfare, at disse Øvelser, tagne paa en hensigtsmæssig Maade, beliver Undervisningen og med Lethed slaar an hos kvikke og livlige Gutter, da de paa en for Discipelen selv forstaaelig Maade stiler mod et Resultat og derfor vækker hans Interesse.

Men hvor finde Timer til disse Øvelser? Dertil skal ikke afsættes særskilte Timer. Det maatte i ethvert Fald først være meget langt oppe i Skolen, at derom kunde blive Tale, og vi anser det heller ikke nødvendigt. Tale-Øvelserne maa nemlig ikke optræde isoleret, men i den allernæreste Forbin- delse med den øvrige Undervisning (Læsning, Grammatik og Stil). Igjennem dertil sigtende forberedende Øvelser (især slittig Udenadlæren af Vers og andre Smaastykker) vænner

man Gutterne til fra først af at opfatte Sproget gennem Øret; efterhaanden begynder Læreren ganske smaat at benytte det fremmede Sprog som Meddelelsesmiddel, i Begyndelsen kun Iciligheidsvis og saaledes, at han altid sikrer sig, at han er bleven forstaaet. Den Del af Undervisningen, hvor Brugen af det fremmede Sprog fra Begyndelsen af kræver størst Varsomhed og Takt fra Lærerens Side, er Grammatiskstudiet. Vistnok er det grammatiske Sprog for en stor Del alle Folks Fælleseiendom, og derved lettes Sagen betydelig; men Grammatik er dog altid vanskelig for Gutter, saa meget mere, naar den meddeles paa et fremmed Sprog. Dog kan den vistnok lettes derved, at Læreren altid gaar ud fra Sammenligning med det bekjendte, nemlig Modersmaalet, og istedenfor, om vi saa maa sige, at oktroyere Discipelen Reglerne lader ham selv efterhaanden udfinde dem og abstrahere sig dem til gennem en Række af Exempler, saaledes som Læsningen maatte frembyde dem. Dette sidste gjelder navnlig de syntaktiske Regler. Forøvrigt vil en øvet Lærers sunde Omdømme i Regelen sige ham, hvor langt han kan gaa i Auvendelsen af det fremmede Sprog; for Sikkerheds Skyld forklarer han Sagen paa flere Maader — den samme Ting kan siges paa mange Maader —; indtil han er vis paa at have fundet en Form, som ligger indenfor Disciplenes Rækkevidde, og er han ikke vis derpaa, udtaler han sig tillige paa Norsk. En Prøve paa Gutternes Evne til at følge ham vil han med Lethed kunne anstille ved i Klassen paa det fremmede Sprog at forelæse eller foredrage en kort Fortælling eller Skildring, som Gutterne ikke kjender før, og som det da bliver deres Opgave at gjenfortælle, dels skriftlig, dels mundtlig, paa Norsk. Lidt efter lidt vil da ogsaa Gutterne gjerne selv begynde at forsøge sig og efterhaanden gaar man dristigere tilverks, indtil det paa et mere fremskredet Staudpunkt bliver Regelen, at alle Meddelelser fra begge Sider (Oversættelsen selvfølgelig undtagen) sker igjennem det fremmede Sprog, dog uden nogen sterk Tvang paa Discipelen, forat hans Lyst til at udtrykke sig ikke skal hemmes, og i ethvert Fald saa, at Forstaaelsen ikke lider derunder. I Begyndelsen vil det

være en væsentlig Opgave for Læreren at opmuntre Gutterne og faa dem til at bryde Isen ved at hjælpe dem paa Glid uden ængstelig at gaa ud paa at berigtige alle indløbende Feil, men hellere selv i Forbigaaende meddele den rigtige Form for Tanken. Det gjelder fra først af mere at bringe Gutterne til at tale end til at tale korrekt; ogsaa Modersmaalet begynder Barnet med at tale høist mangelfuldt. Senere kommer lidt efter lidt Afslibningen af alle Urigtigheder og Feil.

Under Læsningen gennemgaaes altsaa det læste og gjøres til Gjenstand for Samtale paa det fremmede Sprog. Ved Gennemgaaelsen af en Forfatter i de høiere Klasser (f. Ex. en Tragedie af Schiller, et Stykke af en historisk Forfatter eller lignende) bør saaledes Gutterne altid være forberedte paa i det fremmede Sprog kortelig at gjengive Indholdet af foregaaende Times Pensum (se ovenfor S. 39). De vil deri have en sterk Opfordring til under Læsningen at give nøie Agt paa alle det fremmede Sprogs Eiendommeligheder, deres Blik derfor vil uvilkaarlig skjerpes, og de vil i høiere Grad faa Evnen til at bruge det Sprogforraad, som de igjennem Læsningen tilegner sig, end naar den hele Reproduktion deraf indskrænkes til 1 à 2 ugentlige Stile, som ofte staar i liden Rapport til deres Læsning i Sproget. Det daglige Samliv i Klassen mellem Lærer og Disciple gjennem en fleraarig Skolegang vil ogsaa give Anledning til mangehaande Udvexling af Ideer, og det fremmede Sprogstof vil derigjennem blive langt anderledes levende for Discipelen, end naar Tilegnelsen adelukkende gaar igjennem Skrift og Bog.

I de lavere Klasser bør vistnok fremdeles Gutternes nøiagtige Kjendskab til de enkelte Ord og Ordformer prøves ved Analysen; dog maa denne ikke brede sig saaledes ud, at Enkelthederne overskygger Helheden (se S. 35—37), og ved Siden af den egentlige Analyse maa ogsaa Gutternes Tilegnelse af Sprogstoffet i dets Sammenhæng oftere prøves ved Gjenfortælling. I Begyndelsen opgives en Del af Lektien til særskilt Forberedelse heri; senere bortfalder den særskilte Forberedelse, og det forudsættes, at Gutterne ved

Læsningen umiddelbart skal erhverve tilstrækkeligt Herredømme over det læstes Indhold og Form til at kunne gjen- give Hovedpunkterne deraf.

I eller ikke Stilskrivningen bør gennem et længere Tidsrum udelukkende beskæftige sig med enkelte Sætninger — Øvelser, som ved sin Ensførighed let virker trættende og sløvende paa Disciplene —; men der bør snarest muligt, i Begyndelsen som Afvexling, opgives lette sammenhængende Smaaføreltelser. Naar da disse er rettede og gennemgaaede af Læreren, kræves af Discipelen, at han mundtlig skal fortælle den samme Historie, Anekdote, Eventyr, eller hvad det nu kan være, som han har skrevet, og her stilles da allerede større Fordringer til Korrekthed.

Det er i det foregaaende Stykke (S. 39) nævnt, at der bør meddeles nogle literaturhistoriske Oplysninger om de vigtigste Forfattere, i det mindste om dem, som Disciplene i Skolen gjør Bekjendtskab med. Dette gjælder især for de høiere Klasser (Gymnasierne), og det vil der ligesaa lidet uden Savn kunne undværes ved Læsningen af de nyere som af de gamle Klassikere; det vil ogsaa uden Vanskelighed kunne gennemføres, da man i de fremmede Literaturer vil have let for at finde hensigtsmæssige og efter Skolens Tarv afpassede Haandbøger. Hvorvidt Realgymnasiet tilfredsstillende skal kunne løse den Opgave at forberede for Universitetet, vil vistnok for en ikke ringe Del afhænge af, hvilken Vægt der vil blive lagt paa et nogenlunde fyldigt Literaturstudium. Skolernes Bestræbelser i denne Retning vilde lettes, om man her ligesom i de gamle Sprog kunde komme overens om en nogenlunde bestemt Kanon af Forfattere, beregnet paa plammæssig at indføre Disciplene i de mest karakteristiske Sider af det fremmede Folks eie- dommelige Aandsliv og gjøre dem bekjendt med de mest epokegjørende Afsnit i dets Historie. Studiet af de klassiske Literaturer i Skolerne henter en stor Styrke fra den fortræffelige Bearbejdelse i pædagogisk Interesse, som disse Literaturer igjennem Aarhundreder har undergaaet, og de mange hensigtsmæssige Hjælpe midler (Udgaver af Forfattere, Haandbøger i Literaturhistorie, Antikviteter m. m.), som

denne Bearbejdelse har frembragt. Opgaven vil i de nyere Literaturer vanskeliggjøres ved disses aldrig afsluttede Bevægelse og Udvikling; men ogsaa her vil der dog for en historisk Betragtning frembyde sig visse faste Punkter, som det altid vil have sin Interesse fortrinlig at dvæle ved, ligesom der blandt Forfatterne vil være visse Stjerner af første Rang, som altid vil beholde sin Glans. De i Sandhed klassiske Forfattere er overalt faa, og Skolen har i denne Henseende en sterk Forpligtelse til at være konservativ. Hvad der kun bæres af en Øieblikkets Stemning, vedkommer ikke den, og Kjendskabet dertil vil Livet uden dens Hjælp give tilstrækkelig Anledning til. For mange vil det maaske synes tvivlsomt, om der i Skolen virkelig kan blive Tale om en frugtbar Forfatterlæsning i de nyere Sprog med det knappe Timetal, som paa Skolens høiere Trin er denne Undervisning tiltænkt. Men foruden at noget altid vil være bedre end intet, vil meget bero paa, hvor tidlig man slipper Læsebøgerne for at begynde paa Forfatterne. I de gamle Sprog har man gjerne — maaske noget for tidlig — allerede i andet Aar gaaet over fra Læsehøgen til Forfatteren; i de nyere Sprog tør det omvendte være Tilfældet, at man længere, end nødvendigt, er bleven staaende ved Læsebøgerne. Ogsaa i denne Henseende vil Skolens forandrede Karakter kræve en Forandring i Methoden. I Tydsk vil man, uagtet Faget efter den nye Skole-Ordning bortfalder i de øverste Klasser, dog i ethvert Fald kunne læse Forfattere i tre Aar, nemlig de to sidste Aar af Middelskolen og det første Aar af Gymnasierne, og den indtrængende Beskjæftigelse med om end kun et eneste sammenhængende Digterverk (som f. Ex. Schillers Wilhelm Tell) vil uden tvivl baade give et Aandsudbytte, som ikke let erstattes ved de mest velvalgte Brudstykker, og i høiere Grad udvikle Smagen for Litteraturlæsning, saaledes at man tør haabe, at Discipelen i de Klasser, hvor Tydsk bortfalder som Fag, vil have større Opfordring til at fortsætte dermed paa egen Haand. I Engelsk kan man antageligvis nøie sig med en lidet udførlig Læsebog og vil saaledes allerede i Løbet af det andet Aar kunne begynde paa en lettere Forfatter og fortsætte med

Forfatterlæsning igjennem 1 à 2 Aar i Middelskolen (ø: dens Engelsklinje) og videre enten 1 Aar i den praktiske Realklasse eller 3 Aar i Realgymnasiet. I Fransk vil man i Middelskolen vistnok være nødt til at indskrænke sig til en Læsebog, og selv i de 3 Aar i Gymnasierne vil ikke meget kunne udrettes, medmindre der, naar den nye Ordning træder i Kraft, maatte vise sig Anledning til at tillægge Faget et noget større Timetal, end af denne Ordnings Ophavsmænd tænkt. I den praktiske Realklasse, hvor den enkelte Skole har fri Hænder, da man der ikke er bunden af nogen lovbestemt Examen, vil der i ethvert Fald være Adgang til at drive Faget med en til dets Vanskelighed og Vigtighed mere svarende Styrke.

Den nye Skolelov indeholder den Bestemmelse, at i Gymnasierne skal gjenneaaes „et af de store europæiske Kulturfolks Historie.“ Forat dette Studium skal faa nogen rigtig Saft og Kraft, vil det være uødvendigt, at det sættes i Forbindelse med Literaturstudiet, en Forbindelse, hvorved begge Undervisningsgrene vil styrkes. Heldigere vilde det vistnok være, om man f. Ex. istedenfor Frankriges Specialhistorie ligefra Kelternes Tid til vore Dage kunde beskæftige sig mere indtrængende med enkelte af de vigtigere Perioder. Alene ved en rimelig Begrænsning vil man kunne opnaa en Fordybelse paa enkelte Punkter, som vil være af mere sand Nytte end en overfladisk Udbredelse gjennem et Kompendium over det hele vidtstrakte Felt. Det tør være at haabe, at man gjennem en Fortolkning af Loven vil kunne opnaa Ret til, hvad der i og for sig maa erkjendes for hensigtsmæssigt.

Det vil heraf sees, at vi vilde anse det meget urigtigt, om de Forsøg med Tale-Øvelser, som vi ovenfor har omhandlet, skulde gjøres paa Literaturlæsningens Bekostning. Meget mere skulde disse Øvelser, derigjennem at de skjærper Discipelens Blik for det fremmede Sprogs (indirekte ogsaa for Modersmaalets) eieudommelige Aand, hjælpe ham til en lettere og fyldigere Tilegnelse af det Sprogs literære Skatte, hvori han til en vis Grad selv havde lært at udtrykke sig.

Men vil man ikke herved stille for store Fordringer til

Lærerne? Vi tror det ikke; og saafremt man ikke vil gjøre overdrevne Krav (f. Ex. forlange en fuldstændig Efterligning af det fremmede Folks Udtale, noget, som det er de færreste givet at kunne præstere,) vil Mænd af vor videnskabelig dannede Lærerstand vistnok i Regelen være de mest skikkede ogsaa til denne Art Undervisning, især efter den nye Indretning af vore Lærer-Examina, der vil kalde mange til at gjøre et eller flere af de nyere Sprog til sit Hovedstudium. Vor nuværende „høiere“ Lærerstand har i sine grundige sprogvidenskabelige Studier saamange væsentlige og tildels uundværlige Betingelser for med Held ogsaa at kunne overtage denne Opgave, at det uden Tvivl vil være i alle Parters Interesse, om de af Standen, som dertil maatte føle sig skikkede, ved en liberal Imødekommen af alle vedkommende (Stat, Kommune og den enkelte Skole) kunde sættes istand til ved Ophold i det fremmede Land at opnaa, hvad de i Henseende til praktisk Færdighed maatte mangle. I nogen større Maalestok at ansætte Udlændinger i vore Skoler, saaledes som dette f. Ex. er Tilfældet ved de nyere Privatskoler i London, vilde altid være betænkeligt, da Skolens fædrelandske Præg paa denne Maade lettelig vilde kunne lide, og det altid vil være vanskelig at finde Udlændinger, som har tilstrækkelig Indsigt og Færdighed i vort Sprog, hvilket vistnok er en nødvendig Fordring, hvis Undervisningen i de fremmede Sprog og saa skal løse den Opgave at være en Støtte for Undervisningen i Modersmaalet. (Vi henviser til, hvad der ovenfor Side 36 er sagt om Oversættelsen).

Vil man da virkelig i Skolen kunne opnaa at bringe vore Gutter til at tale et eller flere fremmede Sprog? Vi vover derom ikke at sige noget afgjørende. Vi tror kun at vide, at Resultaterne af vore Skolers Undervisning i nyere Sprog lader adskilligt tilbage at ønske, og at Forsøget med Tale-Øvelser, udført paa den af os anbefalede Maade, i ethvert Fald ikke vil forringe de nuværende Resultater. Hvorvidt man vil kunne naa frem til det tilsigtede Maal, er noget, hvorom kun Erfaring kan belære. Vi tænker os, at man i Latinskolen neppe vil kunne bringe det til at tale mere end et fremmed Sprog, nemlig Tydsk, og kanske selv

dette mangelfuldt nok, og at man i Realskolen i denne Interesse indtil videre fornemmelig bør arbeide med Tydsk og Engelsk. Vi gaar her forsøgsvis frem, og dertil maa en Skole være baade berettiget og forpligtet, naar den har Overbevisningen om, at det anstillede Forsøg ikke forspilder noget, og under Forudsætning af, at vi heri ikke feiler, vilde vi ikke anse os for at have gjort en unødigt Gjerning, selv om Resultaterne af de egentlige Tale-Øvelser skulde blive meget smaa. Vi vilde da i det mindste have leveret Beviset for, at Maalet ikke lod sig naa ved de af os anvendte Midler, og derved banet Veien for nye, muligens heldigere Forsøg med andre Midler.

Idet vi afslutter disse Bemærkninger, benytter vi Leiligheden til for dem, som maatte være blevne opmerkemme derpaa, at forklare Grunden til den Uoverensstemmelse i Methoden for Undervisningen i nyere Sprog, der i det forløbne Aar har fundet Sted i Undervisningen i nyere Sprog inden enkelte parallelle Klasser. Hensigten har været at forsøge sig frem. Til den Ende har Undervisningen i Latinskolens Begynderklasse i Fransk, i Realskolens i Engelsk samt i den ene 4de Middelklasse i Tydsk været anlagt med det fælles Maal for Øie med Tiden at bringe Disciplene til nogenlunde at tale de nævnte Sprog; men dette Maal har været søgt naaet gjennem noget afvigende Metoder, hvis væsentlige Fællesmerke har været, at Undervisningen er bleven ført paa det fremmede Sprog. Saalænge det endnu stod mere usikkert for os, hvorvidt der ad denne Vei kunde opnaaes noget, der vilde lønne Umagen, faadt vi ikke at burde udstrække Forsøget til flere Klasser, end nødvendigt for derigjennem at vinde den tilsigtede Erfaring. Efterat vi i denue har troet at faa en Bestyrkelse paa vore Anskuelser, vil det, om Erfaringen ved fortsatte Forsøg skulde gaa i samme Retning, være vor Bestræbelse efterhaanden at gjennemføre den samme Methode i den størst mulige Enhed nedefra opad igjennem den hele Skole. For vore Medarbeidere ved Skolen, paa hvem det hovedsagelig vil komme til at bero, om den tilsigtede Reform skal kunne føres heldig igjennem, bemærker vi, at de ovenfor meddelte methodiske Vink ikke gjør For-

dring paa Fuldstændighed, ligesom vi tænker os, at Erfaring kan godtgjøre Hensigtsmæssigheden af ikke ubetydelige Modifikationer. Medens derfor de i foregaaende Stykke (S. 33 fg.) indeholdte Viuk om Sprogundervisningen i Almindelighed, der for største Del er grundede paa en her i Skolen gjennem længere Tid bestaaende Praxis og vedtagne af Skolens Lærere i Samraad, maa antages at have staaet sin Prøve og derfor ikke uden tvingende Grunde bør fraviges, indeholder nærværende særskilte Bemærkninger om de nyere Sprog flere Punkter, ved hvilke hver enkelt Lærer vil have al Opfordring til fremdeles at gaa prøvende tilverks.

Forskjellige Bestemmelser til Underretning for dem, der indmelder Disciple i Skolen.

1. Skolepengene udgjør

for 1ste Forberedelseskasse . . .	1 Spd.	maanedlig.
- 2den og 3dje Do.	2	- —
- 1ste og 2den Middelklasse . .	3	- —
- de øvrige Middelklasser og for Latin- og Realklasserne af den gamle Skole	4	- —

For den nederste af 2 Brødre fragaar en Tredjedel. Af 3 Brødre gaar den nederste frit, de to andre betaler helt ud. Af 4 Brødre gaar den næstnederste frit, og for den nederste fragaar en Tredjedel. Yderligere Nedsættelse finder ikke Sted.

2. Skolepengene erlægges forskudsvis og skal i Regelen indbetales den første Læsedag i hver Maaned. Discipulene modtager af Kassereren en Kwitteringsbog, som Forældre eller Verger bør lade sig forevise strax efter hver Betaling.
3. Skolepengene beregnes altid for hele Maaneder, nemlig fra Begyndelsen af den Maaned, hvori en Discipel kommer ind, til Slutningen af den Maaned, hvori han gaar

ud. Naar altsaa en Discipel indmeldes til et nyt Skoleaars Begyndelse, betaler han Skolepenge fra 1ste August.

4. Naar en Discipel skal forlade Skolen, maa Udmeldelse ske 2 Maaneder forud. Hvis nogen udmeldes med kortere Varsel, erlægges dog Skolepengene, indtil den bestemte Udmeldelsestid er forløben. Fra denne Regel undtages de Disciple, som gaar ud efter Skolens Raad eller Ønske; disse betaler nemlig kun til Udgangen af den Maaned, i hvilken de gaar ud.
5. Naar Skolepengene ikke er betalte for 2 Maaneder, kan Bestyrelsen negte vedkommende Discipel Adgang til Skolen.
6. Fripladse eller Nedsættelse af Skolepengene tilstaaes kun trængende Disciple, der viser god Opførsel og gjør god Fremgang i Skolen, og som har været Skolens Disciple i mindst et Par Aar og i denne Tid har betalt sine Skolepenge ordentlig. I Forberedelsesskolen uddeles ingen Fripladse.

Naar en af to eller flere Brødre faar Friplads, bortfalder Moderationen for de øvrige, hvis ikke anderledes udtrykkelig bestemmes.

Ansøgninger om Fripladse for det kommende Skoleaar indleveres hvert Aar inden den 1ste Juli; de, som tidligere har Friplads, maa søge paanly, hvis de ønsker at beholde den.

7. Naar en Discipel ved Sygdom er hindret fra at komme paa Skolen, maa der snarest muligt sendes skriftlig Melding herom fra hans foresatte. Udenfor Sygdomstilfælde maa ingen Discipel udeblive nogen Dag eller Time fra Skolens Undervisning uden forud indhentet Tilladelse af Skolens Bestyrelse.
8. Hvis nogen Discipel for længere Tid ønskes fritagen for Undervisningen i Gymnastik eller Vaabenøvelser, bør Anmodningen herom ledsages af Erklæring enten fra Huslægen eller fra Skolens Læge.
9. Hvis en Discipel paa Grund af Sygdom eller andre tvingende Hindringer ikke har kunnet forberede sig i sine

- Lektier eller udføre sine skriftlige Arbejder, maa han medbringe skriftlig Bevidnelse herom fra Hjemmet.
10. I de Klasser, hvor der bruges daglige Karakterer, bør Karakterbogen hver Lørdag forsynes med Paategning om, at den er forevist for Discipelens foresatte.
 11. Naar nogen af Disciplene har beskadiget Skolens Bygninger eller Inventarium, er Gjærningsmanden forpligtet til at erstatte Skaden; dersom han ikke kjendes eller ikke selv vil melde sig, kan Omkostningerne fordeles paa samtlige Disciple i vedkommende Klasse.
 12. Enhver Discipel er forpligtet til at skaffe sig de fornødne Skrive- eller Stilebøger af den Sort, som Klasseforstanderen opgiver.
 13. Naar Forældre eller Verger maatte ønske nærmere Oplysning eller Forklaring om noget angaaende Skolens Undervisning eller øvrige Behandling af Disciplene, bedes de om uforbeholdent at henvende sig til Bestyrelsen eller vedkommende Klasseforstander eller Inspektør. Skolen vil sætte Pris paa, om Børnenes foresatte af og til vil overvære Undervisningen.

Skolens Lærere

er for Tiden følgende:

1. <i>J. Aars</i>, Bestyrer, cand. mag., født 1837. 2. <i>P. Voss</i>, Bestyrer, cand. mag., f. 1837. 3. <i>A. E. Eriksen</i>, cand. mag., f. 1841. 4. <i>A. Falkenberg</i>, Inspektør for Middelskolen, cand. mag., f. 1842. 5. <i>P. A. Paulsen</i>, Seminarist, f. 1842. 6. <i>F. Petersen</i>, cand. theol., Universitets-Stipendiat, f. 1839. 7. <i>S. W. Hofgaard</i>, cand. mag., f. 1843. 8. <i>B. Schmidt</i>, cand. mag., f. 1841. 9. <i>C. Schollert</i>, Seminarist, f. 1839. 10. <i>A. Sinding</i>, cand. real., f. 1839. 11. <i>J. Storm</i>, cand. mag., Universitets-Stipendiat, f. 1836.	} }	Lærere siden 1863. Lærere siden 1861.

12. <i>J. Klæbo</i> , Seminarist og stud. theol., f. 1839.	}	Lærere	siden	1865.
13. <i>K. Nicolaysen</i> , cand. jur., f. 1837.				
14. <i>H. Wang</i> , Premierløjtnant, f. 1840.	}	Lærere	siden	1866.
15. <i>C. Berner</i> , cand. philos., f. 1841.				
16. <i>J. N. Brun</i> , Prest, f. 1839.	}	Lærere	siden	1867.
17. <i>A. Høyer</i> , stud. real., f. 1842.				
18. <i>N. Pedersen</i> , Seminarist, f. 1843.	}	Lærere	siden	1868.
19. <i>F. Hansen</i> , Seminarist, f. 1846.				
20. <i>H. Schjøth</i> , cand. mag., f. 1844.	}	Lærere	siden	1869.
21. <i>J. A. Eriksen</i> , cand. mag., f. 1845.				
22. <i>K. Hansen</i> , Premierløjtnant, f. 1839.	}	Lærere	siden	1870.
23. <i>H. C. Grüner</i> , Premierløjtnant, f. 1834.				
24. <i>C. Falkenberg</i> , stud. theol. f. 1851.	}	Lærere	siden	1871.
25. <i>H. E. Hansen</i> , Prest, f. 1842.				
26. <i>A. Isachsen</i> , Skuespiller, f. 1829.	}	Lærere	siden	1870.
27. <i>E. Johannsen</i> , cand. philos., f. 1843.				
28. <i>H. P. Gill</i> , cand. theol., f. 1825.	}	Lærere	siden	1871.
29. <i>C. A. Saucan</i> , Sproglærer, f. 1831.				
30. <i>G. Siuding</i> , stud. real., f. 1849.	}	Lærere	siden	1870.

Fratraadte i Skoleaarets Løb:

- Joh. Jensen*, cand. theol., f. 1844, som i 5 Aar havde været Lærer ved Skolen og i det sidste Aar tillige Inspektør for „Fællesafdelingen“ (svarende til Forberedelsesskolen og de 3 nederste Klasser af Middelskolen efter den nye Ordning), blev i Sommeren 1871 udnævnt til Bestyrer af Skolelærer-Seminariet i Hvideseid. Han vedblev dog at virke ved Skolen til Begyndelsen af Oktober Maa-
ned, idet han fra det nye Skoleaars Begyndelse hovedsagelig fungerede som Vikar for cand. mag. *B. Schmidt*, der først ved denne Tid vendte tilbage fra Udlandet.
- N. Rolfsen*, cand. philos., f. 1848, Lærer ved Solen siden 1870, fratraadte ved Midten af indeværende Skoleaar.

I Høsten 1871 forlod Hr. Doktor *L. Dahl* Byen for at overtage sit nye Embede som Direktør for Rotvolds Sindssyge-Asyl; hans Hverv som Skolens Læge eller medicinske Raadgiver er overtaget af Hr. Doktor *Wilse*.

I det forløbne Skoleaar har følgende Lærere havt midlertidig Ansættelse ved Skolen:

1. *O. Skarlan*, cand. jur. og Universitets-Stipendiat, f. 1838, har i hele Skoleaaret vikarieret for Universitets-Stipendiat *Petersen*, der for sin Helbreds Skyld har opholdt sig i Ulandet. (Om Hr. Petersen paany kommer til at overtage sin Post ved Skolen, er endnu uafgjort.)
2. *O. Nilssen*, Seminarist, f. 1846, har vikarieret for stud. theol. *Klæbo*, der ogsaa for sin Helbreds Skyld har havt Tjenesteledighed fra Skolen.
3. *P. Eiesland*, stud. theol. og Seminarist, f. 1840, har midlertidig overtaget de fleste af de Timer, som blev ledige ved Hr. *Rolfsens* Fratrædelse.
4. *H. Krag*, cand. philos., f. 1818, har i den største Del af Skoleaaret undervist i Fransk i 4de Realklasse, da Universitets-Stipendiat *Storm* ønskede sit Timetal indskrænket.
5. *K. M. Kolbye*, cand. theol., f. 1840, har fra Begyndelsen af April Maaned overtaget 5 af Hr. *H. E. Hansens* Timer, da denne ved sin Udnævnelse til personel Kapellan hos Stiftsprovsten i Kristiania maatte faa sit Timetal ved Skolen indskrænket.
6. *O. Moe*, cand. theol., f. 1846, og
7. *A. Brock*, stud. philol., f. 1848, } har fra Begyndelsen af Mai Maaned vikarieret for cand. mag. *Hofgaard* under dennes Fraværelse paa en Studiereise i Tydskland. — Hr. Brock har ogsaa i en Del af Skoleaaret undervist 3 Timer ugentlig i Latin i 5te Latinklasse.
8. *H. O. Hansen*, Premierløjtnant, f. 1842, har fra Februar Maaned vikarieret for cand. theol. *Gill*, der paa Grund af Konstitution i en anden Bestilling har havt Tjenesteledighed fra Skolen.

Om andre Vikariater af kortere Varighed se Noterne til den nedenfor indheftede Tabel.

For det kommende Skoleaar er en ny Lærer ansat ved Skolen, nemlig Hr. Pastor *H. Lunde*, f. 1841, hidtil Prest ved Sømandsmissionen i Cardiff. Forøvrigt erstattes den stedfundne Afgang derved, at enkelte af de hidtilværende Lærere overtager flere Timer.

Den ved Bogens Slutning meddelte Tabel viser Fagene Fordeling mellem Lærerne i det forløbne og det kommende Skoleaar. Det er imidlertid en Selvfølge, at der muligens kan indtræde Omstændigheder, som vil gjøre det nødvendigt at foretage enkelte Forandringer i den for det kommende Skoleaar opstillede Ordning.

Eftermiddags-Undervisning i Haandarbeide.

Undervisningen i Træskjæring og Snedkararbeide under Ledelse af Hr. Billedhugger *Fladmoe* (se Skole-Efterretningerne for 1870—71 S. 11—13) har ogsaa i den forløbne Vinter været fortsat gennem 3 Kursuser, hvert paa 2 Maaneder; i det første (November og December) deltog 94 Disciple, i det andet (Januar og Februar) 68, i det tredje (Marts og April) 43.

Dimission fra Skolen i 1871.

1. Til **Universitetet** dimitteredes følgende Disciple:
 1. *Bassoe*, Jens Lauritz Arup, f. 16 November 1853, Søn af Provst P. F. Bassoe, Sogneprest i Raade.
 2. *Bryhn*, Nils, f. 5 Februar 1854, Søn af Distriktslæge L. G. Bryhn, Hedemarken.
 3. *Bugge*, Thorvald, f. 16 Mai 1854, Søn af Foged J. N. Bugge, øvre Telemarken.
 4. *Flood*, Immanuel, f. 26 Oktober 1852, Søn af Sogneprest B. J. Flood, Hedrum.
 5. *Holm*, Ole Arntzen Lützow, f. 8 August 1853, Søn af Sogneprest P. Holm, Vinger.
 6. *Knoph*, Olaus Daniel, f. 21 November 1854, Søn af Skibsreder A. B. B. Knoph, Kragerø.
 7. *Kulsberg*, Karl Otto, f. 31 Oktober 1854, Søn af afd. Skolelærer C. Kulsberg, Asker.
 8. *Lyche*, Paul, f. 3 Oktober 1851, Søn af Prokurator T. J. Lyche, Frederikshald.
 9. *Platou*, Otto Michael Stoud, f. 7 Oktober 1852, Søn af Kjøbmand C. Platou, Hamar.
 10. *Sverdrup*, Georg, f. 7 Januar 1852, Søn af Bankdirektør J. Sverdrup, Kristiania.
 11. *Tanberg*, Erland, f. 21 April 1854, Søn af afd. Verks-eier P. M. Tanberg, Hurdalen.
 12. *Tandberg*, Ove Helfred Emil, f. 15 December 1852, Søn af Gaardbruger H. A. Tandberg, Lier.

Disse 12 Disciple bestod examen artium med følgende Karakterer:

	Norsk	Stil.	Lat.	Overs.	Latin mundt.	Græsk.	Tydsck.	Fransk.	Religion.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Sum.	Hovedkarakter.
Bassøe . .	3	3	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2	21	Laudabilis.
Bryhu . .	4	3	1	2	2	2	2	3	1	1	2	2	2	23	Laudabilis.
Bugge . .	4	3	3	2	1	2	2	2	2	1	3	3	3	26	Laudabilis.
Flood . .	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	24	Laudabilis.
Holm . .	3	3	3	1	1	2	3	2	2	3	2	2	2	25	Laudabilis.
Kuoph . .	3	2	2	1	1	1	1	3	1	2	2	2	2	19	Laudabilis.
Kulsberg .	4	2	2	1	1	1	2	2	2	2	3	1	2	21	Laudabilis.
Lyche . .	3	3	3	3	2	2	2	4	2	3	3	3	3	30	Haud illaud.
Platou . .	4	2	1	1	2	2	2	3	2	2	2	3	2	24	Laudabilis.
Sverdrup.	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	23	Laudabilis.
Tanberg.	4	3	2	2	1	1	3	3	2	3	4	2	3	28	Haud illaud.
Tandberg.	4	2	1	1	1	1	3	2	2	2	2	3	2	22	Laudabilis.

Foruden disse 12 havde 6te Latinklasse i forrige Skoleaar endnu 5 Disciple, af hvilke 1 forblev i Klassen, medens de 4 øvrige blev dimitterede privat og bestod examen artium med Hovedkarakteren Haud illaudabilis.

2. Til **Krigsskolen** dimitteredes følgende Disciple:

1. *Hoel*, Jakob, f. 2 September 1853, Søn af Gaardbruger Hoel, Hedemarken; (Hovedkarakter ved Skolens Afgangsexamen 2₆₁).
2. *Skappel*, Peter Hagbarth, f. 15 November 1854, Søn af Kjøbmand Skappel, Hamar; (Hovedkarakter ved Skolens Afgangsexamen 2₆₆).
3. *Strøm*, Søren Horster, f. 30 Marts 1852, Søn af forhenværende Sogneprest Strøm, Nesodden; (Hovedkarakter ved Skolens Afgangsexamen 1₉₄).

Ved den forud for Optagelsesprøven foretagne Legems-Undersøgelse blev *Strøm* afvist paa Grund af for svagt Syn; de to øvrige bestod Prøven og blev optagne som Kadetter, *Hoel* som No. 2 og *Skappel* som No. 9.

Den offentlige Examen holdes fra 26de Juni til 6te Juli overensstemmende med nedenstaaende Tabel.

Mandag den 8de Juli Kl. 12 Form. holdes den sedvanlige Aarsfest i Skolegaarden; efter Festen udstilles Disciplenes Examens-Arbejder i Skrivning og Tegning samt det vigtigste af Skolens Undervisnings-Materiel.

Til at overvære Examens mundtlige Del og Aarsfesten indbydes herved enhver, hvem Skolens Gjerning maatte interessere.

Ferierne varer til Tirsdag den 20de August Kl. 10 Formiddag.

De til 1ste Forberedelsesklasse indmeldte Disciple møder Tirsdag den 20de August Kl. 12 Formiddag; de øvrige nye Disciple møder til Optagelsesprøve Mandag den 19de August Kl. 9 Formiddag.

Kristiania i Mai 1872.

J. Aars. P. Voss.

Examen 1872.

Den daglige Undervisning slutter:

For 6te Latinklasse og 5te Realklasse	Tirsdag den 18de Juni.
— 5te Latinklasse, 4de Latinklasse og 4de Realklasse	} Torsdag den 20de —
— 3dje Latinklasse, 3dje Realklasse og 4de Middelklasse	} Lørdag den 22de —
— 3dje Middelklasse	Onsdag den 26de —
— 2den og 1ste Middelklasse . .	Torsdag den 27de —
— 3dje og 2den Forberedelsesklasse	Mandag den 1ste Juli.

NB. Examen i Gymnastik, Skrivning og Tegning samt de skriftlige Prøver for Forberedelsesklasserne og de 3 nederste Middelklasser er tidligere afholdt.

Hvor ikke anderledes er bemærket, begynder Examen om Formiddagen **Kl. 8**, om Eftermiddagen **Kl. 4**.

Det ved hvert Fag anførte Nummer betegner det Værelse, hvor Examen skal holdes. (Nr. 1—7 er i 1ste Etage, Nr. 8—19 i 2den, Nr. 20—21 i 3dje).

Onsdag 26de Juni.

Formiddag.

Eftermiddag.

6 L. Latinsk Oversættelse Nr. 16. <i>A. Sinding.</i>	4 R. Engelsk Nr. 17. <i>Grüner.</i>
5 L. Latinsk Oversættelse Nr. 12. <i>A. E. Eriksen.</i>	
4 L. Latinsk Stil No. 15. <i>Brock.</i>	
5 R. Eng. mundtl. Kl. 8. Nr. 19. } Engelsk Stil „ 10. „ „ } <i>Grüner.</i>	
4 R. Fransk Stil „ 17. <i>Krag.</i>	
-

Torsdag 27de Juni.

Formiddag.

6 L. Norsk Stil	Nr. 16. <i>Skavlun.</i>
5 L. Norsk Stil	„ 12. <i>A. E. Eriksen.</i>
4 L. Latin	„ 15. <i>Brock.</i>
3 L. Norsk	„ 20. <i>Isachsen.</i>
5 R. Fransk skriftl.	„ 19. <i>Storm.</i>
4 R. Engelsk Stil	„ 17. <i>J. A. Eriksen.</i>
3 R. Engelsk Stil	„ 18. <i>Sanceau.</i>
4 Mc. 1 Engelsk	„ 13. <i>Grüner.</i>

Eftermiddag.

3 L. Geografi	Nr. 20. <i>Schjöth.</i>
5 R. Matematik	„ 19. <i>Höyer.</i>
skriftlig	„ 18. <i>Isachsen.</i>
3 R. Norsk	„ 13. <i>Grüner.</i>
4 Mc. 2. Engelsk	

Fredag 28de Juni.

Formiddag.

Eftermiddag.

6 L. Norsk Stil	Nr. 16. <i>Nicolaysen</i> og <i>Skavlan.</i>	5 L. Religion	Nr. 14. <i>H. E. Hansen.</i>
5 L. Latinsk Stil	„ 11. <i>A. E. Eriksen.</i>	5 R. Geografi	„ 19. <i>Berner.</i>
4 L. Græsk Stil	„ 15. <i>Schmidt.</i>	4 R. Fransk	„ 17. <i>Krag.</i>
3 L. Norsk Stil	„ 20. <i>A. Falkenberg.</i>	4 Ma. Norsk	„ 12. <i>Isachsen.</i>
5 R. Matematik skriftlig	„ 19. <i>Berner.</i>	4 Mb. Tydsk	„ 13. <i>Schjøth.</i>
4 R. Religion	„ 17. <i>Brun.</i>	3 I. Tydsk Stil	„ 20. <i>O. Hansen</i>
3 R. Fransk Stil Kl. 8. Tydsk Stil Kl. 10.)	„ 18. <i>Johanssen.</i>		
4 Ma. Naturhistorie	„ 12. <i>Höyer.</i>		
4 Mb. Norsk	„ 13. <i>Isachsen.</i>		

Lørdag 29de Juni.

Formiddag.

6 L. Fransk	Nr. 16. <i>Nicolaysen.</i>
5 L. Tydsk	„ 14. <i>Schjöth.</i>
4 L. Norsk Stil	„ 15. <i>Schmidt.</i>
3 L. Græsk Stil	„ 20. <i>A. Falkenberg.</i>
4 R. Norsk Stil	„ 19. <i>A. E. Eriksen.</i>
4 R. Tydsk Stil	„ 17. <i>Johanssen.</i>
3 R. Norsk Stil	„ 18. <i>A. Sinding.</i>
4 Ma. 1. Religion	„ 12. <i>Brun.</i>
4 Mb. Naturhistorie	„ 13. <i>Høyer.</i>

Eftermiddag.

3 L. Regning	Nr. 20. <i>Høyer.</i>
5 R. Fysik	„ 19. <i>A. Sinding.</i>
3 R. 1. Fransk	„ 18. <i>Nicolaysen.</i>
4 M. a. Historie	„ 12. <i>Schjöth.</i>
4 M. b. 2. Religion	„ 13. <i>H. E. Hansen.</i>

Mandag 1ste Juli.

Formiddag.

Eftermiddag.

6 L. Tydsk	Nr. 16. <i>Johanssen.</i>	5 L. 2. Religion	Nr. 14. <i>H. E. Hansen.</i>
5 L. Fransk	„ 14. <i>Nicolaysen.</i>	4 L. 2. Religion	„ 15. <i>Brun.</i>
4 L. 1. Religion	„ 15. <i>Brun.</i>	3 L. Tydsk	„ 20. <i>Schjöth.</i>
3 L. Fransk Stil		4 R. Geografi	„ 17. <i>A. Sinding.</i>
Kl. 10.	„ 20. <i>Sanceau.</i>	3 R. 2. Fransk	„ 18. <i>Nicolaysen.</i>
5 R. Tydsk mundtl.	} 19. <i>Schmidt.</i>	4 M. a. Norsk Stil	„ 12. <i>J. A. Eriksen.</i>
Kl. 8.		4 M. b. Tydsk Stil	„ 13. <i>K. Hansen.</i>
Tydsk Stil			
Kl. 10.			
4 R. Norsk Stil	„ 17. <i>A. E. Eriksen.</i>	3 M. a. Regning	„ 10. <i>Höyer.</i>
3 R. Naturhistoric	„ 18. <i>Höyer.</i>	3 M. b. Læsning	„ 11. <i>Isachsen.</i>
4 Ma. Regning	„ 12. <i>Berner.</i>		
4 Mb. Geografi	„ 13. <i>Schjöth.</i>		
3 Ma. Læsning	„ 10. <i>Isachsen.</i>		
3 Mb. Religion	„ 11. <i>Kolbye.</i>		
2 Ma. Norsk	„ 8. <i>A. Falkenberg.</i>		
2 Mb. Norsk	„ 9. <i>Moe.</i>		
1 Ma. Norsk	„ 1. <i>C. Falkenberg.</i>		
1 Mb. Historie	„ 2. <i>Eiesland.</i>		

Tirsdag 2den Juli.

Formiddag.

6 L. 1. Latin	Nr. 16. <i>Voss.</i>
5 L. 1. Latin	„ 14. <i>A. E. Eriksen.</i>
4 L. Tydsk	„ 15. <i>Schmidt.</i>
3 L. 1. Latin	„ 20. <i>A. Falkenberg.</i>
5 R. Matematik	„ 19. <i>Berner.</i>
4 R. Naturhistorie	„ 17. <i>Höyer.</i>
3 R. Religion.	„ 18. <i>Brun.</i>
4 M. a. Geografi	„ 12. <i>Schjöth.</i>
4 M. b. Regning skriftlig	„ 13. <i>G. Sinding.</i>
3 M. a. Historie	„ 10. <i>J. A. Eriksen.</i>
2 M. a. Religion	„ 8. <i>Kolbye.</i>
2 M. b. 1. Historie og Geografi	„ 9. <i>Schollert,</i>
1 M. a. Tydsk	„ 1. <i>C. Falkenberg.</i>
1 M. b. Norsk	„ 2. <i>Moe.</i>

Eftermiddag.

6 L. Religion	Nr. 16. <i>H. E. Hansen.</i>
5 L. 2. Historie	„ 14. <i>Schjöth.</i>
3 L. 2. Fransk	„ 20. <i>Sanceau.</i>
3 R. 2. Matematik	„ 18. <i>Berner.</i>
4 M. a. Religion	„ 12. <i>Brun.</i>
3 M. b. Regning	„ 11. <i>Höyer.</i>
2 M. a. Regning	„ 8. <i>Pedersen.</i>
2 M. b. 2. Historie og Geografi	„ 9. <i>Schollert.</i>

Onsdag 3dje Juli.

Formiddag.

Eftermiddag.

6 L. 2. Latin	Nr. 16. <i>Voss.</i>	6 L. Geografi	Nr. 16. <i>A. Sinding.</i>
5 L. 1. Historie	„ 14. <i>Schjöth.</i>	5 L. 2. Latin	„ 14. <i>A. E. Eriksen.</i>
4 L. Fransk	„ 15. <i>Nicolaysen.</i>	3 L. 2. Latin	„ 20. <i>A. Falkenberg.</i>
3 L. 1. Fransk	„ 20. <i>Sanceau.</i>	3 R 2. Norsk og Tydsk	„ 18. <i>Johanssen.</i>
5 R. Matematik	„ 19. <i>Berner.</i>	4 M. b. Historie	„ 13. <i>Schjöth.</i>
4 R. Historie	„ 17. <i>A. E. Eriksen.</i>	4 M. a. Latin mundtl. og skriftlig	„ 12. <i>Voss.</i>
3 R. 1. Norsk og Tydsk	„ 18. <i>Johanssen.</i>		
4 M. b. Regning	„ 13. <i>Höyer.</i>		
3 M. a. Geografi	„ 10. <i>Schollert.</i>		
3 M. b. Latin	„ 11. <i>Schmidt.</i>		
2 M. a. Historie	„ 8. <i>Fr. Hansen.</i>		
2 M. b. Regning	„ 9. <i>Pedersen.</i>		
1 M. a. Regning	„ 1. <i>G. Sinding.</i>		
1 M. b. Tydsk	„ 2. <i>Moe.</i>		

Torsdag 4de Juli.

Formiddag.

6 L. 1. Matematik Nr. 16. <i>Berner.</i>	
5 L. 1. Græsk	„ 14. <i>Aars.</i>
4 I. Historie	„ 15. <i>Schjöth.</i>
3 L. Latinsk Stil	„ 20. <i>G. Sinding.</i>
5 R. Historie	„ 19. <i>A. E. Eriksen.</i>
4 R. Matematik skriftlig	„ 17. <i>Sinding.</i>
3 R. 1. Engelsk	„ 18 <i>Sanceau.</i>
4 M. a. Tydsk Stil	„ 12. <i>K. Hansen.</i>
4 M. b. Norsk Stil	„ 13. <i>C. Falkenberg.</i>
3 M. a. Religion	„ 10. <i>Brun.</i>
3 M. b. 1. Historie og Geografi	„ 11. <i>J. A. Eriksen.</i>
2 M. a. Tydsk	„ 8. <i>A. Falkenberg.</i>
2 M. b. Tydsk	„ 9. <i>Moe.</i>
1 M. a. Geografi	„ 1. <i>Eiesland.</i>
3 F. a. Norsk	„ 4. <i>Pedersen.</i>
3 F. b. Norsk	„ 5. <i>Nilssen,</i>
2 F. a. Norsk	„ 6. <i>Fr. Hansen.</i>
2 F. b. Norsk	„ 7. <i>Schollert.</i>

Eftermiddag.

5 L. 2. Matematik Nr. 16. <i>Berner,</i>	
4 L. Geografi	„ 15. <i>Schjöth.</i>
3 L. 1. Græsk	„ 20. <i>A. Falkenberg.</i>
3 R. Matematisk skriftlig	„ 18. <i>Johanssen.</i>
4 M. a. Regning skriftlig	„ 12. <i>O. Hansen.</i>
3 M. a. Naturhistorie	„ 10. <i>Höyer.</i>
3 M. b. Historie og Geografi	„ 11. <i>J. A. Eriksen.</i>
1 M. b. 1. Religion	„ 2. <i>Fr. Hansen.</i>
3 F. a. Religion	„ 4. <i>Pedersen.</i>
3 F. b. Regning	„ 5. <i>Nilssen.</i>

Fredag 5te Juli.

Formiddag.

Eftermiddag.

6 L. Historie	Nr. 16. <i>A. E. Eriksen.</i>	5 L. 1. Mathematik	Nr. 14. <i>Berner.</i>
5 L. 2. Græsk	„ 14. <i>Aars.</i>	3 L. Religion	„ 20. <i>Brun.</i>
4 L. Mathematik	„ 15. <i>Berner.</i>	5 R. Fransk	„ 19. <i>Storm.</i>
3 L. 2. Græsk	„ 20. <i>A. Falkenberg.</i>	3 R. Historie	„ 18. <i>Johanssen.</i>
5 R. Religion	„ 19. <i>Brun.</i>	4 Mc. Engelsk Stil	„ 13. <i>Grüner.</i>
4 R. Mathematik	„ 17. <i>A. Sinding.</i>	3 M. b. 2. Norsk og Tydsk	„ 11. <i>Schmidt,</i>
3 R. 2. Engelsk	„ 18. <i>Sanceau.</i>	2 M. b. Naturhistorie	„ 9. <i>A. Sinding.</i>
4 M. b. Latin mundtl. og skriftlig	„ 13. <i>Schjöth.</i>	1 M. a. Religion	„ 1. <i>Schollert.</i>
3 M. a. Latin	„ 10. <i>J. A. Eriksen.</i>	1 M. b. 2. Religion	„ 2. <i>F. Hansen.</i>
3 M. b. 1. Norsk og Tydsk	„ 11. <i>Schmidt.</i>	3 F. a. Regning	„ 4. <i>Pedersen.</i>
2 M. a. Naturhistorie	„ 8. <i>Höyer.</i>		
1 M. b. Regning	„ 2. <i>Pedersen.</i>		
3 F. b. Religion	„ 5. <i>Nilssen.</i>		
2 F. a. Religion	„ 6. <i>F. Hansen.</i>		
2 F. b. Religion	„ 7. <i>Schollert.</i>		

Lørdag 6te Juli.

Formiddag.

6 L. 1. Græsk	Nr. 16. <i>A. E. Eriksen.</i>
5 L. 2. Mathematik	„ 14. <i>Berner.</i>
4 L. Græsk	„ 15. <i>Schmidt,</i>
3 L. Historie	„ 20. <i>Schjöth.</i>
4 R. Fysik	„ 17. <i>A. Sinding.</i>
3 R. Geografi	„ 18. <i>Johanssen.</i>
4 M. a. 1. Norsk og Tydsk	„ 12. <i>Voss.</i>
4 M. b. Religion	„ 13. <i>H. E. Hansen.</i>
3 M. a. 1. Norsk og Tydsk	„ 10. <i>J. A. Eriksen.</i>
3 M. b. Naturhistorie	„ 11. <i>Höyer.</i>
2 M. b. Religion	„ 9. <i>Brun.</i>
1 M. b. Geografi	„ 2. <i>Eiesland.</i>
3 F. a. Historie og Geografi	„ 4. <i>Pedersen.</i>
3 F. b. Historie og Geografi	„ 5. <i>Nilssen.</i>
2 F. a. Regning	„ 6. <i>F. Hansen.</i>
2 F. b. Regning	„ 7. <i>Schollert.</i>

Eftermiddag.

6 L. 2. Græsk	Nr. 16. <i>A. E. Eriksen.</i>
5 L. Geografi	„ 14. <i>A. Sinding.</i>
5 R. Naturhistorie	„ 19. <i>Höyer.</i>
4 R. Tydsk	„ 17. <i>Johanssen.</i>
3 R. Mathematik	„ 19. <i>Berner.</i>
4 M. a. 2. Norsk og Tydsk	„ 12. <i>Voss.</i>
4 M. b. 2. Norsk og Tydsk	„ 13. <i>Schjöth.</i>
3 M. a. 2. Norsk og Tydsk	„ 10. <i>J. A. Eriksen.</i>
2 M. a. Geografi	„ 8. <i>F. Hansen.</i>
1 M. a. Historie	„ 1. <i>Paulsen.</i>

For 1ste Fællesklasse holdes ingen egentlig Examen; men Disciplenes Forældre indbydes til at overvære Undervisningen de to sidste Læsedage (den 3dje og 4de Juli) for at gjøre sig bekjendt med det Standpunkt, Klassen har naaet.

NB. Skolepenge indbetales Mandag den 1ste og Tirsdag den 2den Juli Kl. 8--10 Form.

Oversigt over Fagenes Fordeling mellem Lærerne i Skole

		Aars.	Voss.	Berner.	Brun.	A. E. Eriksen.	J. A. Eriksen.	A. Falkenberg.	C. Falkenberg.	Gill.	Grüner.	F. Hansen.	H. E. Hansen.	K. Hansen.	Hofgaard.	Høyer ⁶⁾ .	Isachsen. ⁷⁾	Johansen.	Kiebo ⁸⁾ .	Lunde.
6 L.	1871-72	Græsk.	Latin.	Mathem.		Græsk. Historie.		Latin.					Religion.						Tydk.	
	1872-73	Græsk.		Mathem.		Latin.							Religion.						Tydk.	
5 L.	1871-72	Græsk. ⁴⁾		Mathem.		Latin. Norsk.							Religion.							
	1872-73			Mathem.	Religion.												Norsk.	Tydk.		
4 L.	1871-72			Mathem.	Religion.	Norsk.									Latin.					
	1872-73				Religion.	Norsk.										Mathem.	Norsk.	Tydk.		
3 L.	1871-72				Religion.			Latin. Græsk.								Mathem.	Norsk.			
	1872-73		Latin. Tydk.		Religion.	Norsk. Græsk.										Mathem.	Norsk.			
5 R.	1871-72			Mathem. Geografi.	Religion.	Norsk. Historie.					Engelsk.					Naturh.				
	1872-73				Religion.	Norsk. Historie.					Engelsk.					Naturh.		Tydk.		
4 R.	1871-72				Religion.	Norsk. Historie.					Engelsk.			Skrivning		Naturh.			Tydk.	
	1872-73			Mathem.	Religion.									Skrivning		Naturh.	Norsk.	Norsk. Tydk. Historie.		
3 R.	1871-72			Mathem.	Religion.									Skrivning		Naturh.	Norsk.	Norsk. Tydk. Historie. Geografi.		
5 M. ¹⁾	1872-73		Tydk.			Norsk. Historie.					Engelsk.		Religion.	Skrivning		Mathem. Geografi.	Norsk.			
4 M. a. ²⁾	1871-72		Latin. Tydk. Norsk.	Mathem.	Religion.									Skrivning		Naturh.	Norsk.			
	1872-73					Norsk.		Tydk.						Religion.	Skrivning		Mathem. Naturh.	Norsk.		
4 M. b. ²⁾	1871-72												Religion.	Skrivning		Mathem. Naturh.	Norsk.			
	1872-73			Mathem.	Religion.		Latin. Historie. Geografi.							Skrivning		Naturh.	Norsk.	Norsk. Tydk.		
4 M. c. ³⁾	1871-72					Norsk. Tydk.				Engelsk.										
3 M. a.	1871-72				Religion.			Latin. Norsk. Tydk. ⁵⁾						Skrivning		Regning. Naturh.	Norsk.			
	1872-73			Regning.			Norsk. Tydk.							Skrivning			Norsk.			Religion.
3 M. b.	1871-72						Historie. Geografi.						Religion.	Skrivning		Regning. Naturh.	Norsk.			
	1872-73			Regning.										Skrivning	Norsk. Tydk.		Norsk.			Religion.
3 M. c. ³⁾	1871-72						Norsk. Tydk.													
2 M. a.	1871-72							Norsk. Tydk.				Historie. Geografi.	Religion.	Skrivning		Naturh. Gymnast.				
	1872-73							Norsk. Tydk. Historie.						Skrivning						Religion.
2 M. b.	1871-72				Religion.									Skrivning	Norsk. Tydk. Gymnast.					
	1872-73													Skrivning	Norsk. Tydk.					Religion.
1 M. a.	1871-72							Norsk. Tydk. Gymnast.						Skrivning						
	1872-73						Norsk. Tydk.		Skrivning			Religion. Geografi.								
1 M. b.	1871-72											Religion.		Skrivning	Norsk. Tydk. Gymnast.					
	1872-73											Geografi.		Skrivning	Norsk. Tydk.	Regning.				
Forberedelsesklasserne.									Skrivning i 2 F. a og b 71-72; i 3 F. a og b 72-73.			Alle Fag undtagen Skrivning i 2 F. a 71-72 og i 3 F. a 72-73.		Skrivning i 3 F. a 71-72 og i 2 F. a 72-73.					Alle Fag i 3 F. b 71-72 og i 2 F. b 72-73.	

¹⁾ Se S. 3-4; de nuværende Disciple af 4de Middelklasse, som skal fortsætte paa Latinlinjen, vil i 1872-73 komme til at danne 3dje Latinklasse og blive forberedte til den gamle examen artium. Disciple af 4de og 3dje Middelklasse, som ikke har læst Latin; i næste Skoleaar bortfalder Latin ganske for 3dje Middelklasse. ²⁾ 1 Time ugentlig fra November, anvendt til Mythologi. ³⁾ Fr vikarierede i Maanederne Oktober-December Hr. stud. real. Getz. ⁴⁾ I 3dje Latinklasse har Isachsen i 1871-72 havt den hele norske Undervisning; i de øvrige Klasser underviser han i Læsning og Gundersen. ⁵⁾ Se Side 56₂. ⁶⁾ Se Side 56₁. ⁷⁾ Fra Februar er disse Timer overtagne af J. A. Eriksen (se S. 55). ⁸⁾ Fra November er disse Timer overtagne af Eiesland (se S. 56₃). ⁹⁾ I August-Oktober 1871 havde Jensen de for G. Sinding opførte Tegnetimer. ¹⁰⁾ Fra December 1871 er disse Timer overtagne af Krag (se S. 56₄). ¹¹⁾ I Gymnastik har i det forløbne Skoleaar i dette Aar Gymnastik-Undervisningen for 6 L. fra November Maaned). 2det Parti: 4 og 3 L. og 3 R. 3dje Parti: 4 M. a og 4 M. b. 4de Parti: 3 M. a og 3 M. b. 5te Parti: 2 M. a og 2 M. b. 6te Parti: 1 l) 6 og 5 L. og 5 og 4 R. 2) 4 og 3 L. og 5 M. 3) 4 og 3 M. 4) 2 og 1 M. I Vaabøvelser danner 4 og 3 M. et Parti og alle de høiere Klasser et andet.

Mellem Lærerne i Skoleaarene 1871-1872 og 1872-1873.

H. E. Hansen.	K. Hansen.	Hofgaard.	Høyer ⁹⁾ .	Isachsen. ⁷⁾	Johansen.	Klæbo ⁸⁾ .	Lunde.	Nicolaysen.	Paulsen.	Petersen.	Petersen ⁹⁾ .	Rofsen.	Sanceau.	Schjøth.	Schmidt ¹²⁾ .	Schollert.	A. Sinding.	G. Sinding ¹³⁾ .	Storm.	Wang.
Religion.					Tydk.			Fransk.			Norsk.						Geografi.			
Religion.					Tydk.			Fransk.			Norsk.			Historie.			Geografi.			
Religion.								Fransk.						Tydk. Historie.			Geografi.			
				Norsk.	Tydk.			Fransk.			Norsk.			Historie. Geografi.	Latin. Græsk.					
		Latin.						Fransk.						Historie. Geografi.	Græsk. Tydk.					
			Mathem.	Norsk.	Tydk.								Fransk.	Historie. Geografi.	Latin. Græsk.					
			Mathem.	Norsk.									Fransk.	Historie. Geografi. Tydk.						
			Mathem.	Norsk.										Historie. Geografi.						
			Naturh.												Tydk.		Fysik. Tegning.		Fransk.	
			Naturh.		Tydk.												Mathem. Fysik. Geografi. Tegning.		Fransk.	
	Skrivning.		Naturh.		Tydk.												Fysik. Geografi. Mathem. Tegning.		Fransk. ¹⁴⁾	
	Skrivning.		Naturh.	Norsk.	Norsk. Tydk. Historie.			Fransk.					Engelsk.				Fysik. Geografi.			
	Skrivning.		Naturh.	Norsk.	Norsk. Tydk. Historie. Geografi.			Fransk.					Engelsk.				Tegning.			
Religion.	Skrivning.		Mathem. Geografi.	Norsk.				Fransk.									Naturh. Tegning.			
	Skrivning.		Naturh.	Norsk.					Sang.					Historie. Geografi.			Tegning.			
Religion.	Skrivning.		Mathem. Naturh.	Norsk.					Sang.					Engelsk. Historie. Geografi.					Tegning.	
Religion.	Skrivning.		Mathem. Naturh.	Norsk.					Sang.					Latin. Norsk. Tydk. Historie. Geografi.			Tegning.			
	Skrivning.		Naturh.	Norsk.	Norsk. Tydk.				Sang.										Tegning.	
	Skrivning.		Regning. Naturh.	Norsk.					Sang.				Historie. ¹⁰⁾				Geografi.		Tegning.	
	Skrivning.			Norsk.			Religion.		Sang.					Historie.			Geografi.		Tegning. Naturh.	
Religion.	Skrivning.		Regning. Naturh.	Norsk.					Sang.						Latin. Norsk. Tydk.				Tegning.	
	Skrivning.	Norsk. Tydk.		Norsk.			Religion.		Sang.					Historie. Geografi.					Naturh. Tegning.	
Religion.	Skrivning.		Naturh. Gymnast.						Sang.	Regning.									Tegning.	
	Skrivning.						Religion.		Sang.								Geografi.		Naturh. Regning. Tegning.	
	Skrivning.	Norsk. Tydk. Gymnast.							Sang.	Regning.							Historie. Geografi.	Naturh.	Tegning.	
	Skrivning.	Norsk. Tydk.					Religion.		Sang.	Regning.				Historie. Geografi.					Naturh. Tegning.	
	Skrivning.								Historie. Sang.					Geografi. ¹¹⁾			Religion.		Regning.	
									Sang.	Historie. Regning.									Naturh. Tegning.	
	Skrivning.	Norsk. Tydk. Gymnast.							Sang.	Regning.				Historie. Geografi. ¹¹⁾						
	Skrivning.	Norsk. Tydk.	Regning.						Sang. Historie.								Religion.			
	Skrivning i 3 F. a 71-72 og i 2 F. a 72-73.								Alle Fag i 1 F.	Alle Fag undtagen Skrivning i 3 F. a 71-72 og i 2 F. a 72-73.									Alle Fag undtagen Skrivning i 2 F. b 71-72 og i 3 F. b 72-73.	

 Gymnastik og Vaabøvelser. ¹⁰⁾

1872-73 Gymnastik.

til at danne 3dje Latinklasse og blive forberedte til den gamle examen artium.

²⁾ For Skoleaaret 1872-73 betegner a Engelsklinien og b Latinlinien i 4de Middelklasse.

³⁾ D. e. de

⁴⁾ 1 Time ugentlig fra November, anvendt til Mythologi. ⁵⁾ Fra Januar 1872 er C. Falkenbergs Timer i 3dje Middelklasse overtagne af J. A. Eriksen. ⁶⁾ I en Del af Høyers Timer er hele norske Undervisning; i de øvrige Klasser underviser han i Læsning og Deklamation. Under hans Sygdomsforfald har hans Timer ved Skolen for største Del været overdragne til Hr. Skuespilleren. ⁷⁾ Fra November er disse Timer overtagne af Eiesland (se S. 56_a). ⁸⁾ I August-Oktobre 1871 vikarierede cand. mag. S. Bruun i Græsk i 4 L., Jensen i de øvrige af Schmidts Timer (se S. 55). ⁹⁾ I Gymnastik har i det forløbne Skoleaar følgende Klasser været forenede: 1ste Parti: 6 og 5 L. og 5 og 4 R.; (paa Grund af særegne Omstændigheder bortfaldt M. b. 4de Parti: 3 M. a og 3 M. b. 5te Parti: 2 M. a og 2 M. b. 6te Parti: 1 M. a og 1 M. b. I Skoleaaret 1872-73 vil Klasserne i Gymnastik-Undervisningen blive fordelte paa følgende 4 Partier: a og b de højere Klasser et andet.